Doorpakken in de Kleine Kernen

Ambitiedocument voor raadsperiode 2026-2030

Inhoud

1. Voorwoord 3

2. Het Programma Kleine Kernen 6

2.1 Terugblik: ambitiedocument raadsperiode 2022-2026 6

3. De overeenkomsten tussen de Kleine Kernen 7

3.1 De gedeelde uitdagingen 7
3.1.1 Voorzieningen 7
3.1.2 Duurzaamheid en energietransitie 8
3.1.3 Woningbouw en bewoners 8
3.1.4 Natuur en groen 9
3.1.5 Bereikbaarheid en veiligheid 9
3.1.6 Haven: kansen en bedreigingen 9

4. De Kleine Kernen afzonderlijk 11

4.1 Heijplaat: unieke wijk in Rotterdam 12
4.1.1 Algemeen en samenwerking 12
4.1.2 Water 12
4.1.3 Woningen 13
4.1.4 Buitenruimte en Zuidpunt 13
4.1.5 Voorzieningen, zorg, welzijn 13
4.1.6 Bereikbaarheid 14
4.1.7 Opgroeien en jongeren 14
4.1.8 Veiligheid en overlast haven 14

4.2 Hoek van Holland: badplaats met historie 15
4.2.1 Woningbouw 15
4.2.2 Veiligheid en dorpsgevoel 16
4.2.3 Strand 16
4.2.4 Voorzieningen, verenigingen en vergrijzing 17
4.2.5 Genieten van natuur 18
4.2.6 Toerisme in beweging 18
4.2.7 Een aantrekkelijk centrum en de verbinding naar het strand 20

4.3 Pernis: historisch hart in de Botlek 21
4.3.1 Algemeen, het ecosysteem-dorp Pernis 21
4.3.2 Zorg en verenigingen 21
4.3.3 Woningbouw en voorzieningen 22
4.3.4 Groen en Waterkant 23
4.3.5 Duurzaamheid 23
4.3.6 Veiligheid en bereikbaarheid 24

4.4 Rozenburg, gemeenschap tussen de industrie 25
4.4.1 Woningbouw 25
4.4.2 Bereikbaarheid 26
4.4.3 Veiligheid 26
4.4.4 Landtong en Groene Gordel 27
4.4.5 Saamhorigheid en verenigingen 27
4.4.6 Bedrijvigheid 28

5. Samenvatting 29

5.1 Overkoepelende maatregelen 29
5.2 Heijplaat 29
5.3 Hoek van Holland 30
5.4 Pernis 31
5.5 Rozenburg 31

Bijlage 1. Alle maatregelen 33

1. Voorwoord

Het Programma Kleine Kernen is op de helft, in tijd gezien. De vertegenwoordigers van de wijk- en dorpsraden zijn positief over de resultaten en kansen van het programma. Zij spreken de wens uit om nu al te besluiten over voortzetting na 2030. Met behoud van een 'wethouder Kleine Kernen'.

Er zijn zowel overeenkomsten als verschillen tussen de problematieken die de Kleine Kernen ervaren. Duidelijk is wel dat de voorzitters groot belang hechten aan goede samenwerking tussen de Kleine Kernen en de gemeente om samen de toekomst zeker te stellen. Zowel op gebied van veiligheid, als leefbaarheid, voorzieningenniveau, bereikbaarheid en woonkansen. De vertegenwoordigers leggen kort uit wat zij ervaren als resultaten, wat de komende periode prioriteit heeft in hun dorp en wat toch echt de verschillen zijn tussen de Kleine Kernen en 'de stad' die deze aanpak noodzakelijk maken.

"Wij willen ervoor zorgen dat in de komende periode alle huidige voorzieningen in ons dorp worden behouden."

- Rianne Schakel

Rianne Schakel
Voorzitter wijkraad Pernis

Wij willen ervoor zorgen dat in de komende periode alle huidige voorzieningen in ons dorp worden behouden.

Daarbij moet Pernis vitaal blijven, moeten er woningen bij komen voor diverse doelgroepen en gaan we een gezonde levensstijl promoten door onder andere de verenigingen een extra steun in de rug te geven.

Samen met het Programma Kleine Kernen hebben we de afgelopen jaren alle verenigingen en stichtingen kunnen ondersteunen, is de kinderboerderij omgezet in een multifunctionele tuin en zijn er goed functionerende participatie-platforms in het leven geroepen waaraan burgers, verenigingen, stichtingen en ambtenaren deelnemen. De kracht van samen participeren werpt vruchten af.

Vanwege de afgelegen, geïsoleerde en besloten ligging verschilt ons dorp met andere stads-wijken. De afstand naar Hoogvliet is hemels-breed gering, maar de bereikbaarheid is een grote hindernis voor velen, zeker voor ouderen en voor hen met een lichamelijke beperking die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer.

Jacco van Dam
Voorzitter dorpsraad Hoek van Holland

Woningbouw heeft voor de komende jaren onze absolute prioriteit. Alles staat of valt met de bouw van nieuwe woningen voor verschillende doelgroepen. Het biedt kansen, versterkt de samenleving, behoudt jongeren voor de Hoek en zorgt dat doorstroming mogelijk is. Dit heeft ook allemaal weer gevolgen voor de samenhang, behoud van voorzieningen, economie en ga maar door.

Er gebeuren veel dingen in het dorp die direct te maken hebben met het Programma Kleine Kernen. We zijn blij met de opknapbeurt van het Brinkplein en de ontwikkeling van de strandboulevard. En het is goed dat we als Kleine Kernen samen kunnen optrekken binnen de havenontwikkeling van NOVEX. We versterken elkaar in dit programma.

De Hoek verschilt sterk van de rest van Rotterdam omdat wij het enige echte strand hebben waar je met de metro naar toe kunt en na aankomst direct op het zand stapt en de zee ziet en ruikt. Hierdoor zien we dat in de loop van de dag telkens andere groepen zich melden. 's Ochtends vaak de wat oudere strandgangers, in de middag volgen de ouders met kinderen en tegen de avond trekken jongeren naar het strand. En verder verschilt onze oriëntatie ten opzichte van de andere delen van Rotterdam. Hoekenezen zijn meer gericht op het Westland dan op de stad Rotterdam.

Jeffrey Kruis
Voorzitter wijkraad Heijplaat

Bewoners van een dorp als Heijplaat hebben net zo veel recht op nabijheid van dienstverlening en ondersteuning op elk maatschappelijk vlak als bewoners in grote wijken. Toch zijn de verschillen groot, zelfs tussen de Kleine Kernen onderling. Heijplaat wordt ondanks bijna vier jaar Wijk aan Zet nog steeds niet overal gezien als volwaardige wijk maar als appendix van Charlois. Heijplaat heeft geen Wijkhub, geen Jongerenhub, geen (vaste) jongerenwerker(s), geen wijkteam, geen zorgloket, geen Wmo-vraagwijzer, enzovoort. Voor echt alles moet je als bewoner van Heijplaat naar andere wijken of gemeenten en dat terwijl ook in Heijplaat het aantal inwoners dat onder of net boven het sociaal minimum leeft, hoog is en toeneemt.

> "Gelukkig hebben we wel een aantal hardwerkende ambtenaren die zich inzetten voor Heijplaat, maar het is een 'uphill battle'."
> **- Jeffrey Kruis**

Gelukkig hebben we wel een aantal hardwerkende ambtenaren die zich inzetten voor Heijplaat, maar het is een 'uphill battle'.

De komende periode moet nadrukkelijk aandacht komen voor het verbeteren van de leefbaarheid en zelfstandigheid van de Kleine Kernen. Zij verdienen hetzelfde toegankelijkheidsniveau van gemeentelijke

dienstverlening, ook als dat wellicht duurder per inwoner is dan in andere wijken. Dat geldt ook voor de financiële ondersteuning van bewonersinitiatieven; een feest organiseren kost in beginsel overal net zoveel. Uiteraard maakt schaal wel uit, maar een Sinterklaas inhuren is overal even duur. Toch is het budget primair afhankelijk van inwonersaantallen. Wat dus direct betekent dat in een wijk als Heijplaat met 1.800 inwoners de subsidiepot behoorlijk karig is gevuld. Gelukkig is met het Programma Kleine Kernen 75.000 euro beschikbaar gekomen om een aantal activiteiten alsnog te doen en hebben we een gebiedsondersteuning die onbenut BI-budget uit andere kernen inzet voor initiatieven op Heijplaat.

Heijplaat is blij met het toetreden tot de Kleine Kernen in 2022, maar er moet nog een hoop gebeuren om de doelen van het ambitiedocument ook in Heijplaat te realiseren. Het nieuwe ambitiedocument moet de noodzakelijke stappen nog beter tot uiting brengen.

"Het Programma Kleine Kernen moet ook na 2030 blijven bestaan."

- Dorpsraad Rozenburg

Dorpsraad Rozenburg

Dorpsraad Rozenburg

Het Programma Kleine Kernen moet ook na 2030 blijven bestaan. Voor de komende periode is het onze diep gekoesterde wens om een nieuwe ontsluiting van industrieterrein Pothof te realiseren. Verder is het belangrijk dat het bestemmingsplan Landtong Rozenburg definitief 'groen licht' krijgt.

In de afgelopen jaren hebben we ingezet op een busverbinding tussen Rozenburg en Schiedam na het gereedkomen van de Blankenburg-verbinding (A24). Twee dagen na de opening van de tunnel is deze buslijn feestelijk in gebruik genomen. De cijfers liegen er niet om dat dit een schot in de roos is. Ook hebben we ingezet op het behoud van de veerpont naar Maassluis, die in maart 2024 is teruggekeerd. Op dit moment loopt er een bestuurlijke toekomstverkenning door de Provincie Zuid-Holland waar de Dorpsraad Rozenburg zelf bij aan tafel zit.

Rozenburg is bestuurlijk een deel van Rotterdam, maar het is geen 010. Het is nog altijd 0181, net als ons buureiland Voorne-Putten. We zijn in alles dan ook meer op onze buurgemeenten georiënteerd dan op onze stad Rotterdam. Kiezen Rozenburgse scholieren voor een school buiten Rozenburg, dan liggen alternatieven eerst in Spijkenisse, Brielle, Schiedam of Maassluis en daarna pas in Rotterdam. Dat geldt ook voor lidmaatschappen van verenigingen of het bezoeken van andere voorzieningen zoals winkelcentra en de bioscoop. Zo is Rozenburg ook het enige Rotterdamse gebied waar de RET niet rijdt, maar EBS de busverbindingen met Schiedam, Brielle en Maassluis verzorgt.

2. Het Programma Kleine Kernen

2.1 Terugblik: ambitiedocument raadsperiode 2022-2026

In 2020 startte het Programma Kleine Kernen. Alle onderwerpen die raken aan de levensloopbestendigheid van de havendorpen zijn onderdeel van het programma. Een belangrijke mijlpaal was het vorige ambitie-document 'Nieuwe Buitenkansen', dat de uitdagingen van de Kleine Kernen formuleerde en die concretiseerde in losse maatregelen. In 2023 werden deze maatregelen omgezet in een uitvoeringsprogramma met concrete plannen. De gemeenteraad en het college, met een enthousiaste wethouder Kleine Kernen, maakten hiervoor geld vrij. Een mooi moment! Maar niet alleen de ambtenaren van de gemeente Rotterdam gingen aan de slag. Ook de wijk- en dorpsraden werkten door. Zo'n zes keer per jaar kwamen zij samen bij een klankbordgroep of bij een conferentie.
De vertegenwoordigers bespraken niet alleen de voortgang van het programma, maar ook de verbindende onderwerpen zoals het voorzieningen-niveau of beleid voor jongeren. Mooi was dat de wijkraden ook zelf een pot geld te besteden hadden voor communicatie of evenementen in de wijk. Dit was een goede start, maar we zijn er nog lang niet.
We stellen in dit hernieuwde ambitiedocument de thema's, maatregelen en projecten bij. Een tussentijdse update en aanscherping. We versterken tegelijkertijd de samenwerking tussen wijk- en dorpsraden en gemeente, regiopartners en tussen de clusters onderling. Het is nu een kwestie van vasthouden en verder bouwen. Dit kan het beste door bij elk nieuw beleidsstuk de vraag centraal te stellen: werkt dit beleid ook in een Kleine Kern?

En daarbij komen we bij onze eerste concrete maatregelen in dit stuk:

Maatregelen

- Maak in elk gemeentelijk beleidsplan een aparte alinea voor de Kleine Kernen waarin wordt besproken of er afwijkend beleid nodig is voor de Kleine Kernen.
- Wijs ook in de volgende bestuursperiode een wethouder Kleine Kernen aan.

We gaan nu dus terug naar de bron: welke ambities zijn er nog en waarom is er nog steeds een Programma Kleine Kernen nodig? En wat zou daar dan in moeten komen? Deze vragen verkennen we in de volgende hoofdstukken. De inhoud is tot stand gekomen in een samenwerking tussen de wijk- en dorpsraden en de gemeente en mede gevoed door een conferentie met betrokken ambtenaren en wijk- en dorpsraadsleden.

3. De overeenkomsten tussen de Kleine Kernen

3.1 De gedeelde uitdagingen

De vier Kleine Kernen liggen ver uit elkaar en zijn daarbij ook nog op zichzelf gericht. De gemiddelde inwoner van Pernis heeft weinig te maken met die in Hoek van Holland. De uitdagingen van de wijken komen echter wel vaak overeen. In dit hoofdstuk brengen we die in kaart.

3.1.1 Voorzieningen

Heijplaat, Hoek van Holland, Pernis en Rozenburg liggen ver van het centrum van Rotterdam, niet naast andere wijken maar geïsoleerd. Als een voorziening niet aanwezig is, moeten de inwoners ver reizen. Deze uitdaging stond in de vorige periode van de Kleine Kernen centraal en is nu weer een belangrijk issue. De dorpen zijn meer verbonden met gemeenten in hun directe omgeving. Zo zit een groot deel van de middelbare scholieren uit Rozenburg op een van de scholen op Voorne-Putten. Voor zorg gaan Rozenburgers naar Spijkenisse of Dirksland. Voor Hoek van Holland is de oriëntatie juist weer gericht op het Westland en voor Pernis (in mindere mate) op Albrandswaard.

In de praktijk blijkt aansluiting op de omliggende regio belangrijk, maar weerbarstig. Het voorzieningenniveau in de dorpen wijkt te veel af van wat in de Rotterdamse wijken gewoon is en er kan niet altijd worden aangesloten op de voorzieningen in de nabije gemeenten. Met name op het vlak van zorg is dit vaak schrijnend. De gemeente moet meer regie pakken bij zorg die de gemeentegrenzen over gaat.

Op het gebied van cultuur, sport en vrijetijdsbesteding zijn de dorpen vaak zelfvoorzienend. Hierbij moet wel opgelet worden dat de kosten van de huur voor de kleine verenigingen draagbaar zijn. Verenigingen hebben ook te maken met een afnemende vrijwilligersbasis. Woningbouw voor de juiste mensen is in dat kader ook weer belangrijk.

Maatwerk voor het voorzieningenniveau in de dorpen is nodig. Vooral Heijplaat kent een klein aantal bewoners en heeft daarom weinig voorzieningen. De wijk ligt echter ook erg geïsoleerd waardoor er niet alleen naar aantal bewoners moet worden gekeken maar ook naar noodzaak. Dit geldt voor voor alle Kleine Kernen: de standaard aantallen en richtlijnen die elders in de stad worden gehanteerd zijn voor de dorpen niet effectief.

3.1.2 Duurzaamheid en energietransitie

De urgentie van de overstap naar een duurzame energievoorziening neemt ook in de dorpen toe. Het Rotterdamse gemeentebestuur erkent deze overstap en ziet het als prioriteit voor de haven.

Proeftuinen Door de ligging bij de havens is het logisch dat de energietransitie voor de havendorpen een belangrijke rol speelt. Zij lenen zich prima voor een proeftuinstatus met een win-winsituatie. Ga deze uitdaging aan in de komende jaren. Investeer in het verduurzamen van bestaande bouw. Trek samen op met woningcorporaties en bewoners.

Walstroom Walstroom is in de haven een belangrijk instrument voor verduurzaming. Ook hier snijdt het mes aan meer kanten. Walstroom is niet alleen groener, maar ook stiller. Ga dit verder uitbreiden.

Klimaatverandering Naast de energietransitie vraagt ook de klimaatverandering om maatregelen. We krijgen vaker meer extreem weer met wateroverlast, droogte en hevigere stormen. Ga deze 'strijd' aan door de buitenruimte in en rond de dorpen maximaal klimaatbestendig in te richten. Maak dit onderdeel van buitenruimteprojecten en woningbouw.

3.1.3 Woningbouw en bewoners

Vitaliteit staat of valt met de inwoners van de dorpen. Het dorpse gevoel van saamhorigheid en actief zijn is er nog steeds. Maar er zijn ook zorgen over afbrokkelende sociale kracht. Nieuwkomers vinden minder aansluiting bij de dynamiek van het dorp. Bewoners hebben gevoelens van onveiligheid.

Woningbouw Woningbouw is een middel om vitaliteit te bevorderen. De gebieden hebben dringend behoefte aan meer woningen voor verschillende doelgroepen, vooral voor jongeren en senioren. Speel daar de komende vijf jaar nog meer op in. Sommige gebieden hebben ook te maken met geluidscontouren van haven en industrie die zorgen dat op sommige plaatsen niet gebouwd kan worden. In Hoek van Holland zorgt de stikstofproblematiek voor het stilleggen van bouwprojecten. Woningbouw stond ook centraal in het vorige ambitiedocument. Ondanks veel inzet is er op het gebied van woningbouw te weinig gerealiseerd.

Zelfwoonplicht De regelgeving die Rotterdam heeft ingevoerd voor delen van de stad, moet ook gaan gelden voor Heijplaat, Hoek van Holland, Pernis en Rozenburg. In het verlengde daarvan moeten we in de dorpen ook de verkamering tegengaan. Juist om de dorpse waarden, het verenigingsleven en sociale cohesie in stand te houden is aandacht hiervoor belangrijk.

Sociale kracht Voor de vitaliteit van de vier dorpen moeten we ook aan de sociale kracht werken. Bouw op partijen die lokaal al sterk zijn, en nog meer willen en kunnen. We moeten naar methoden zoeken om sociale kracht met elkaar zichtbaar en actief te maken.

De komst van **nieuwe inwoners** kan nieuwe dynamiek brengen. Belangrijk is wel dat zij zich realiseren in een dorp te gaan wonen met een andere ligging en een ander voorzieningenniveau dan in de stad en met een eigen dorpscultuur. Er moet blijvend meer begeleiding komen voor mensen die 'noodgedwongen' in de dorpen terechtkomen. Zodat ook zij kunnen profiteren van de sterke dorpsgemeenschappen.

3.1.4 Natuur en groen

Qua ligging vormen de vier dorpen ieder voor zich een pareltje in het havengebied. Vaak nog onontdekt door het grote publiek. Uiteraard zijn het strand en de duinen bij Hoek van Holland bekend. Veel natuur in de Hoek kan nog aantrekkelijker gemaakt worden voor zowel toeristen als bewoners.

In de andere Kleine Kernen kunnen we de groene gordels en parken nog aantrekkelijker maken. De mooie, groene Landtong bij Rozenburg kan nog meer (verblijfs) kwaliteit gebruiken. Veel fietsers gaan door de Beneluxtunnel of rijden door de haven langs Rozenburg of over de Landtong. Maak het aantrekkelijker er een pauze te nemen, geef het een mooie outdoor-bestemming zonder de krachtige havenuitstraling te verliezen. Voor Pernis en Heijplaat zijn de groene gordels ook ideale locaties om te investeren in een sterkere combinatie van 'sociaal, natuur, economie'. Belangrijk om te beseffen bij ál het groen in de Kleine Kernen is dat het niet alleen natuurwaarde heeft maar ook een buffer is tussen de omliggende industrie en de mensen. Die buffer werkt fysiek, bijvoorbeeld als geluidsmuur, maar ook mentaal om je toch fijn te kunnen voelen tussen de zware industrie.

3.1.5 Bereikbaarheid en veiligheid

Op het vlak van bereikbaarheid zijn positieve veranderingen te noemen. Hoek van Holland heeft een goed functionerende metrolijn (zelfs tot aan het strand) en Rozenburg heeft een nieuwe tunnel naar Schiedam. Deze autotunnel heeft een buslijn, al is de financiering ervan voor de komende jaren nog niet geregeld.

Vervoer over water is voor veel Kleine Kernen een prioriteit. Zo wil Hoek van Holland het veer naar de Maasvlakte in dienst houden en heeft Rozenburg de wens dat het autoveer naar Maassluis blijft varen. Dit veer staat onder druk en momenteel wordt onderzocht hoe de pont in stand kan blijven.
Een gedeelde wens van Pernis, Rozenburg en Heijplaat is om openbaar vervoer over water, 'van west naar oost en terug', te verzorgen. Zo kunnen inwoners makkelijk en mooi naar de stad.
Voor Heijplaat en Pernis geldt dat vooral in het spitsuur vrachtwagens voor opstoppingen net buiten de wijken zorgen. Om het leefbaar te houden moet hiervoor een oplossing gevonden worden.

De uitvalswegen zijn ook voor alle Kleine Kernen van belang, met name voor als er 'iets' verkeerd gaat in de omliggende industrie. Kan men dan wel wegkomen? Maar er spelen ook gevoelens van onveiligheid in de dorpen zelf. Vaak gaat het dan over overlast, maar ook over 'stadse' problematiek zoals steekpartijen.
Deze ervaren achteruitgang in veiligheid laat zich vaak lastig aantonen. De dorpen worden standaard vergeleken met de Rotterdamse stad; ten onrechte.
Om de leefbaarheid echt goed in kaart te brengen is een vergelijking nodig met de omliggende gemeenten.

Maatregel
Zorg voor een cijfermatige vergelijking van de Kleine Kernen met omliggende gemeenten op het vlak van openbare ruimte, leefbaarheid en veiligheid.

3.1.6 Haven: kansen en bedreigingen

De Rotterdamse haven verandert. We moeten alert zijn op de gevolgen hiervan, ook voor de werkgelegenheid. Veel inwoners van de dorpen werken in de haven. Zijn deze werknemers/bewoners voldoende opgeleid en toegerust om mee te veranderen naar nieuw werk? Geef hier meer aandacht aan. Het feit dat mensen in de haven een boterham verdienen, zorgt juist voor een sterke binding tussen haven en dorp.

Het is daarom ook goed om gebruik te maken van de kansen die de haven biedt, zoals het havenfonds dat als doelstelling heeft om tegelijkertijd de Rotterdamse haven te ontwikkelen én het woon- en leefklimaat te verbeteren. Een ideale match voor de Kleine Kernen. De cofinanciering die zij bieden kan meer mogelijk maken.

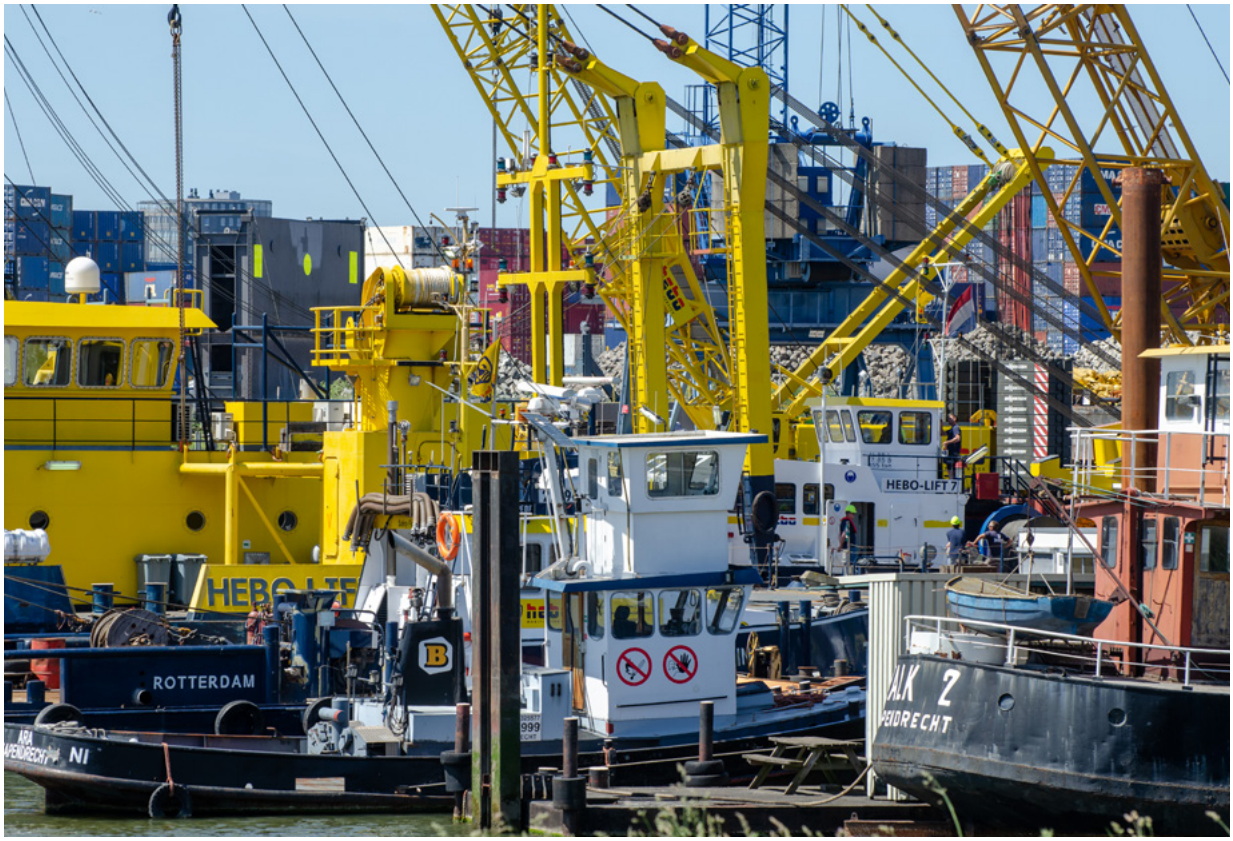

Uiteraard is er ook overlast van de haven. Herrie, stof en stank is aan de orde van de dag én nacht. Het is daarom belangrijk dat bewoners met omliggende bedrijven in gesprek blijven. Juist de wijk- en dorpsraden moeten als gekozen orgaan kunnen deelnemen aan overleggen hierover. Organiseer dit. De gesprekken nu brengen vaak te weinig mensen op de been.

Daarnaast is het belangrijk dat de Kleine Kernen vertegenwoordigd zijn in overlegorganen die de toekomst van de haven bepalen, zoals de Rotterdamse Havenvisie, overlegtafels van het havenbedrijf en het NOVEX-gebied Rotterdamse haven. Het Rotterdamse havengebied is namelijk één van de zestien gebieden in Nederland waar de ruimtelijke opgaven van overheden zo groot zijn, dat ze vragen om gezamenlijke regie van het Rijk en de regio. Deze regie komt tot stand in NOVEX (Nationale OmgevingsVisie EXecutiekracht). De materie is uiteraard complex en komt in een lange periode tot stand. Om de wijk- en dorpsraden te helpen een sterke positie te krijgen in NOVEX, is kwalitatieve en onafhankelijke ondersteuning nodig. De kernen kunnen zo een strategische partner worden in de ontwikkeling van de haven.

De aanleg van de derde Maasvlakte biedt een kans als bedrijven hier naartoe kunnen worden verhuisd die voor overlast zorgen in de directe omgeving (bijvoorbeeld Cobelfret bij Rozenburg). Belangrijk is ook dat de haven zelf bijdraagt aan het oplossen van het huisvestings-probleem dat ontstaat door het aantrekken van de noodzakelijke arbeidskrachten.

Maatregel
Zorg voor onafhankelijke ondersteuning om de kernen te helpen met het formuleren en lobbyen voor hun belangen in NOVEX.

4. De Kleine Kernen afzonderlijk

In dit hoofdstuk worden de Kleine Kernen los besproken. Daardoor is er meer ruimte om op de eigenheid in te gaan en goed te kijken hoe uitdagingen aangepakt kunnen worden.

4.1 Heijplaat: unieke wijk in Rotterdam

Heijplaat is een groene oase midden in de Rotterdamse stadshavens. Verstopt achter de voormalige scheepswerf van de Rotterdamsche Droogdokmaatschappij (RDM) is het een bijzonder tuindorp met een rijke cultuurhistorische achtergrond. Het is er goed toeven voor hen die het aandurven om midden in de dynamiek van het kloppend hart van de wereldeconomie te wonen. Tuindorp Heijplaat ontstond begin vorige eeuw toen de RDM, één van de grootste scheepswerven in Europa, zo'n 850 woningen bouwde voor zijn mede-werkers. Na de Tweede Wereldoorlog kwamen er meer woningen bij.

4.1.1 Algemeen en samenwerking

Heijplaat is sinds eind 2023 onderdeel van het Programma Kleine Kernen. Het doel is samen kijken en regelen hoe je een dorp kan zijn in een stad. Met de voordelen van een dorp en die van de stad. Heijplaat is ook een uiterst kwetsbare Kleine Kern met behoefte aan een urgente en gerichte benadering.

Op dit moment ontbreekt het aan een essentiële ondersteuningsstructuur: er is geen vaste aanwezigheid van gemeentelijke dienstverlening, geen preventieve jongereninzet en er zijn geen laagdrempelige voorzieningen zoals een wijkhub of een huisarts. Willen we echt bouwen aan een vitale en levendige wijk, dan begint dat met het invullen van deze meest urgente laag.

Maatregel
Stuur op een degelijk voorzieningenniveau en een goede ondersteuningsstructuur. Kijk hierbij naar kwetsbaarheid in plaats van inwonersaantallen.

4.1.2 Water

Water is overal op en rond Heijplaat. Het ene water, de haven om het dorp heen, is gewenst, functioneel en bepaalt voor een belangrijk deel de sfeer. Overlast van water in kelders is niet gewenst. Het project herinrichting Oude Dorp, na vernieuwing van de riolering, kan dit als het goed is gaan oplossen. In het zuidelijk deel van de wijk moet er meer gebeuren om wateroverlast in de woningen en in de buitenruimte te verminderen, wadi's kunnen daarvoor worden aangelegd. Het belangrijkste blijft vooralsnog: droge voeten in het dorp door rioolvervanging en waterberging van overtollig water.

Maatregel
Zorg voor waterbergende en/of -afvoerende maatregelen in de gehele wijk, en combineer dit met een aantrekkelijke buitenruimte met 'natuurlijk spelen', sport en spel.

4.1.3 Woningen

Uit het verleden is geleerd op Heijplaat: niet iets slopen voordat er een ander plan is dat ook daadwerkelijk binnen afzienbare tijd kan worden uitgevoerd.

Is het mogelijk om op verschillende plekken woningen te bouwen en voorzieningen voor de jeugd te realiseren? Is woningbouw elders nog kleinschalig mogelijk, bijvoorbeeld op de Heysekade?

Wij zien de locatie Seamen Centre als integraal onderdeel van de Zuidpunt-ontwikkeling met hooguit woningbouw als dit financieel noodzakelijk is voor de realisatie.

Isoleren en verduurzamen van woningen in het Oude Dorp is ook van belang richting de toekomst. Let daarbij goed op wat bewoners zelf al doen en speel daarop in of sluit erop aan. Op Heijplaat is dit nog altijd ook een opgave voor de woningcorporatie.

Op het Quarantaineterrein is duurzaam ontwikkelen het motto (alleen renoveren als er een bestemming voor is). Tot die tijd moeten we investeren in recreatiemogelijkheden op het strandje, inclusief toiletvoorziening.

Een ander woninggerelateerd onderwerp is woon-overlast: arbeidsmigranten geven overlast als bijvoorbeeld zeven mannen bij elkaar wonen. Onderzoek wat er te regelen valt met vergunningen.

Maatregelen
- Kleinschalige plekken voor woningbouw zoeken en ontwikkelen.
- Locatie Seamen Centre ontwikkelen.
- Verduurzamen bestaande woningen.
- Woonoverlast door overbewoning tegengaan.

Op het gebied van buitenruimte is veel te winnen. Verbindt 'Oud' en 'Nieuw' Heijplaat: faciliteer de verbinding tussen de oude dorpskern en de nieuwbouw-buurt door herinrichting. Versterk de groene buffers die er al zijn tussen de havenbedrijven en de plekken waar mensen wonen. Vergroen ook de kades en verbeter het groen aan de Rondolaan. Knap de locatie op bij de Courzandseweg en de Heysekade, en maak het watergebied tot aan de brug toegankelijk voor recreatie.

Bij het onderhoud en beheer van de buitenruimte kan de communicatie met Stadsbeheer verbeteren. Er is meer aandacht nodig voor overlast door hondenpoep.

Maatregelen
- Voeg kwaliteit en groen toe tussen de haven-bedrijven en de plekken waar mensen wonen.
- Ontwikkel de Zuidpunt tot een aantrekkelijke, goed te gebruiken buitenruimte voor alle Heijplaters.
- Vergroen de kades.
- Verbeter het groen aan de Rondolaan.
- Knap de locatie op bij de Courzandseweg en de Heysekade, maak het watergebied tot aan de brug toegankelijk voor recreatie.

4.1.4 Buitenruimte en Zuidpunt

De ontwikkeling van de Zuidpunt wordt de komende vijf jaar een belangrijk project met veel mogelijkheden voor de entree van Heijplaat. Onderdeel daarvan zijn de braakliggende sportvelden. Maak van de Zuidpunt een 'participatief project' waar bewoners volop van profiteren. Kijk hierbij naar het verhelpen van water-overlast, een aantrekkelijke buitenruimte en voorzieningen voor sport, spel en cultuur.

4.1.5 Voorzieningen, zorg, welzijn

Heel belangrijk is de behoefte om een multifunctionele 'wijkhub' te ontwikkelen met een goede programmering met medische zorg: een huisarts, prikpost, wijkteam, consultatiebureau, Vraagwijzer en focus op sociaal contact.

Voorzieningen nemen nog steeds af. Draai dat om en zoek naar een creatieve oplossing in het belang van de wijk. Koppel dit aan een sociaal zorgnetwerk om

zorgbehoeften beter te dekken. Trek gespecialiseerde hulp aan en externe deskundigheid voor specifieke zorgvragen.

Voor de potentiële locaties voor voorzieningen zoals een Jongerenhub en een Wijkhub/-centrum moet worden gezocht in heel het dorp. Zonder daarvoor één locatie bij voorbaat aan te wijzen.

Maatregel
Ontwikkel een multifunctionele medische zorglocatie met een brede programmering.

4.1.6 Bereikbaarheid

Het realiseren van een goede openbaarvervoers-voorziening over water, met verbinding naar het centrum van de stad, is belangrijk voor bewoners en voor de bereikbaarheid van Heijplaat. De overgebleven buslijn is in de spits overvol.

Een ander essentieel punt is meer te investeren in het verminderen van verkeersopstoppingen Heijplaat in en uit, vooral in de spitsuren met de vele vrachtwagens. Een meer dorpsgericht en handhavingspunt is het voorkomen van parkeeroverlast.

Maatregelen
- Maak een plan om de bereikbaarheid te verbeteren naar en vanuit het dorp tijdens spitsuren.
- Zorg in goed maar resultaatgericht overleg met het Havenbedrijf voor het voorkomen van overlast van vrachtwagens bij de ingangsweg van het dorp.
- Maak weer een goede openbaarvervoersvoorziening over water met verbinding naar het centrum van de stad.

4.1.7 Opgroeien en jongeren

Het is belangrijk om de wensen en behoeften van jongeren inzichtelijk te krijgen en gezamenlijk een aanbod aan sport en cultuur te programmeren dat hen aanspreekt en waar zij tegelijkertijd nut van hebben voor hun toekomst: het opgroeien, talentontwikkeling. Pak ook jeugdcriminaliteit aan: werk samen met de wijkagent en woningcorporatie om te voorkomen dat

jongeren worden geronseld voor criminele activiteiten. Zoals hierboven beschreven staat: realiseer een Jongerenhub en multifunctionele Wijkhub voor betere ondersteuning en verbinding.

Maatregel
Investeer samen met lokale partijen in meer mogelijkheden voor de jeugd.

4.1.8 Veiligheid en overlast haven

We kunnen kort zijn over prioriteit 1: verhuis het bedrijf dat de vliegenoverlast veroorzaakt naar een locatie ver weg van Heijplaat. Investeer verder in het beperken van overlast van de industrie en haven: geluid, stank, incidenten. Daarnaast is het belangrijk om de zichtbaarheid van politie en stadstoezicht te verbeteren.

Maatregelen
- Verhuis het bedrijf dat de vliegenoverlast veroorzaakt naar een locatie ver weg van Heijplaat.
- Investeer in walstroom en zorg dat schepen niet uitstoten vlakbij woonwijken.
- Meer inzet, aanwezigheid en zichtbaarheid van politie en stadstoezicht.

4.2 Hoek van Holland: badplaats met historie

Hoek van Holland ligt op meer dan 30 kilometer van Rotterdam. Sinds het begin van de twintigste eeuw hoort het officieel bij Rotterdam. De geschiedenis van dit havendorp begint met de aanleg van de Nieuwe Waterweg. Deze waterweg verbindt de Rotterdamse haven met de Noordzee. In 1863 begon men met het graven ervan. Werklieden vestigden zich op 'de hoek van Holland'. Zo ontstond een dorp. Het groeide uit tot een hechte gemeenschap. Die verbondenheid, met het water en met elkaar, voel je er nog steeds. Begin twintigste eeuw ontwikkelde Hoek van Holland zich tot een badplaats.

4.2.1 Woningbouw

Het bouwen van huizen in Hoek van Holland is uiterst belangrijk. Niet alleen om daar fijn te wonen, maar ook om voorzieningen zoals winkels en scholen te behouden. Mensen moeten kunnen doorstromen naar andere woningen als hun levenssituatie verandert. Zo kunnen Hoekenezen in hun dorp blijven. Lukt dat niet? Dan trekken vooral jongeren weg. Dat is zonde, want daardoor verdwijnt stukje bij beetje de dorpse sfeer. In Hoek van Holland zijn veel eengezinswoningen. Die worden vaak bewoond door ouderen die eigenlijk iets anders zoeken. Hierdoor is het voor starters en jonge gezinnen lastig om een plekje te vinden. De wachttijd voor een sociale huurwoning is nu zo'n tien jaar. Kortom: er zijn nieuwe woningen nodig. Voor de woningzoekenden, maar ook voor het samenleven in het dorp. Helaas is er een grote vertraging bij veel bouwprojecten, vaak door beperkingen die uit het stikstofbeleid voortkomen. De ontwikkeling van het Lemairepark, een van de plannen in een vergevorderd stadium, staat voorlopig stil. Ook de flexwoningen aan de Prins Hendrikweg komen nog niet van de grond.

Om te kijken hoe het dorp zich verder kan ontwikkelen, is een gebiedsvisie nodig. Deze visie kan antwoord geven op de vraag hoe Hoek van Holland in 2050 wil zijn. Een stip op de horizon om te bepalen wat er nodig is en wat niet. Uiteraard moet deze visie tot stand komen met het dorp zelf en belangrijke partners zoals de woningbouwvereniging, de scholen en de ondernemers.

De algemene indruk bij Hoekenezen is dat er wel verwachtingen worden geschapen maar nieuwe woningen uiteindelijk niet doorgaan. Om te bewijzen dat de gemeente Rotterdam de stikstofproblematiek in Hoek van Holland als een groot knelpunt ziet, moet er met Hoek van Holland als voorbeeld én samen met Hoek van Holland bij hogere overheden worden gelobbyd om dit vraagstuk op te lossen.

Maatregelen

- Bedenk creatieve oplossingen en woonvormen voor bestaande woningen/appartementen-complexen en geef hiervoor toestemming.
- Werk maximaal aan stikstofruimte voor doorstart van de woningbouw.

Maatregelen

- Trek als stad en dorp samen op in de lobby bij hogere overheden voor een oplossing van de stikstofproblematiek.
- Ontwikkel een gebiedsvisie voor Hoek van Holland waarin in samenspraak met inwoners en partners wordt gekeken hoe het dorp zich verder kan ontwikkelen.

4.2.2 Veiligheid en dorpsgevoel

Waar voor veel Rotterdammers Hoek van Holland vooral het strand is, is het voor de Hoekenezen vooral het dorp. Dat dorp kent veel uitdagingen. Een belangrijke ligt op het vlak van veiligheid. De veiligheidsindex van Hoek van Holland ligt boven het stedelijk gemiddelde, maar er zijn duidelijke verschillen tussen de buurten. In Dorp en Rijnpoort wordt meer overlast ervaren en neemt de veiligheidsbeleving af. Hierbij lijkt het verlies van het dorpsgevoel een belangrijke rol te spelen. In Strand en Duin voelen bewoners zich over het algemeen veiliger en ervaren zij minder problemen.

In lijn met een bredere stedelijke trend daalt de veiligheidsbeleving in Hoek van Holland. Dit is vooral opvallend omdat de beleefde veiligheid negatiever is dan de gemeten objectieve veiligheid. Uit het wijkprofiel blijkt dat (jongeren)overlast de meest gehoorde klacht is. Hopelijk kan de nog te openen Jongerenhub hierin een rol spelen.

De Stichting Wijkcollectie sprak veel Hoekenezen. Op basis daarvan stellen zij dat het verlies van het 'dorpsgevoel' een belangrijke rol speelt in de onveiligheidsbeleving van bewoners. Dit komt mede doordat de nieuwe en oude bewoners van Hoek van Holland langs elkaar heen lijken te leven. Zo geeft in Hoek van Holland 33% aan dat de omgang met andere etnische groepen goed is, ten opzichte van 46% in Rotterdam. Om de banden tussen nieuwe en oude Hoekenezen verder te versterken is samenwerking tussen de bewoners, gemeente, woningbouwvereniging en welzijnsaanbieder belangrijk. Daarom hebben woningcorporatie WVH, Welzijn op de Hoek en de gemeente de handen ineengeslagen om bewoners met elkaar in contact te brengen. Deze ontmoetingen en wederzijdse kennismakingen vergen een duurzame en langjarige inzet. Hierdoor ontstaan er nieuwe netwerken met meer sociale samenhang en kan het veiligheids-gevoel weer groeien.

Maatregel

Blijf inzetten op het stimuleren van duurzame banden tussen nieuwe en oude bewoners door ontmoeting en samenwerking. Doe dit in samenwerking met de gemeente, woningbouw-vereniging, de welzijnsaanbieder en andere stakeholders in het dorp.

De zorgen over de toenemende maatschappelijke druk die (nieuwe) bewoners op de lokale samenleving leggen, nemen zichtbaar toe. In het bijzonder is er sprake van een groeiende groep inwoners met psychische en verslavingsproblematiek, zoals alcohol- en drugsmisbruik. Deze ontwikkeling tast het dorpse en sociale karakter van Hoek van Holland aan, en roept de vraag op of het huidige zorg- en ondersteuningsaanbod nog toereikend is. Voor dorpsgemeenschappen op afstand van stedelijke voorzieningen is dit een structurele uitdaging. De centrale opgave is dan ook hoe Hoek van Holland een veilige, toegankelijke en sociaal evenwichtige leefomgeving kan blijven bieden aan álle bewoners, ongeacht achtergrond of hulpbehoefte. Mondiale spanningen en gevaarlijke industrie naast 'de Hoek' leveren een nieuw onveiligheidsgevoel op. Hierbij speelt vooral de vraag of men wel weg kan als het nodig is. Zijn de uitvalswegen afdoende in het geval van een calamiteit? Dit is ook van belang als er geen calamiteit is. Om problemen in het verkeer voor te zijn is het noodzakelijk dat Rotterdam de Hoekse verkeers-situatie scherper monitort, samen met het Westland.

4.2.3 Strand

Sinds maart 2023 rijdt de metro vanuit het centrum van de stad door tot aan het strand. Vooral tijdens warme zomerdagen – de zogenoemde 'topstranddagen' – trekt het strand veel bezoekers. Dat zorgt niet alleen voor

toeristische drukte en extra omzet, maar brengt ook uitdagingen met zich mee, zoals verkeersstromen, bezoekersbegeleiding en veiligheid. Grootstedelijke problematiek verplaatst zich dan naar Hoek van Holland. Om dit in goede banen te leiden, is in 2023 de Strandhub geopend. Dit was één van de ambities in het vorige ambitiedocument. Deze centrale plek wordt bemand door het bureau Strandzaken, gebieds-medewerkers, politievrijwilligers en handhavers. Toch blijft het lastig om voldoende personeel te vinden. Op drukke stranddagen wordt er extra politie en Boa-inzet uit de hele regio naar Hoek van Holland gehaald.

In april 2023 besloot de gemeente Rotterdam – na overleg met strandondernemers – de eigendoms-situatie van de strandtenten en winkelpanden aan de Badweg aan te passen. Ondernemers huren nu rechtstreeks van de gemeente. Daarmee wil Rotterdam het individuele ondernemerschap stimuleren én inzetten op kwaliteitsverbetering en verduurzaming van het strandgebied. Om het beheer van de paviljoens en de openbare ruimte verder op het gewenste niveau te brengen, zijn centrale aansturing en extra investeringen nodig. Centraal hierin staan het huidige beeldkwaliteits-plan en de bijbehorende uitvoeringsagenda. Daarmee is de fysieke basis van het strand op orde. Denk hierbij ook aan toiletvoorzieningen en douches op het hoofdstrand en de Rechtestraat. Om toeristen te trekken moet er daarnaast een jaarrond programma komen op zowel het vlak van sport als cultuur.

Maatregelen

- Behoud de Blauwe vlag en de quality coast certificatie, kwaliteitskeurmerken voor een veilig en schoon strand.
- Zorg op drukkere stranddagen voor personeel in de Strandhub. Stel een strandcoördinator aan die doorzettingsmacht heeft binnen de diverse clusters.

4.2.4 Voorzieningen, verenigingen en vergrijzing

Het voorzieningenniveau in Hoek van Holland ligt onder het gemiddelde van de stad. Toch zijn bewoners best tevreden. Boodschappen doen, naar de dokter, sporten of naar de basisschool, dat lukt allemaal prima. Toerisme zorgt voor klandizie bij de middenstand en draagt zo bij aan het behoud van voorzieningen. Het is daarom zaak in toerisme te investeren.

Omdat in het dorp niet alles te verkrijgen is, kijken bewoners vaak naar de omgeving. Vooral het Westland is belangrijk voor hen. Zorgorganisaties komen meestal uit Rotterdam. Daardoor voelt de Hoekenees zich er minder thuis. Ook moeten bewoners ver reizen voor zorg. Dat komt meestal door de financiering: er zijn te weinig cliënten per zorgsoort om het lokaal betaalbaar te houden. Meer samenwerking tussen regio's en zorgdomeinen is nodig.

De vergrijzing speelt ook mee. Een kwart van de inwoners is 65-plus. Daardoor stijgt de zorgvraag. Ook de mantelzorg staat hierdoor onder druk. In de GGZ is er het probleem dat de zorg minder vaak bij de cliënten langskomt omdat de reistijd een te grote hap uit de agenda vormt. Dit verminderde aanbod voor Hoekenezen is onacceptabel.

Er zijn nog steeds veel verenigingen in Hoek van Holland, maar er zijn wel zorgen. Door de vergrijzende bevolking en wegtrekkende jongeren is er een te dun ledenbestand. Ook zijn er te weinig vrijwilligers. Om dit probleem op te lossen moet er gebouwd worden, zodat er weer meer (actieve) leden kunnen worden gevonden. Daarnaast moeten locaties betaalbaar blijven. De Hoekstee kan hierin een rol spelen. Ook moet er gekeken worden naar de faciliteiten. Bijvoorbeeld een extra veld voor de rugbyvereniging of een mogelijkheid voor urban sports zoals een pumptrack.

Voorzieningen die sterk onder druk staan, zijn de speeltuin en de kinderboerderij. Daarnaast heeft ook de cultuursector het lastig, bijvoorbeeld het muziek-educatieaanbod van Rotterdam aan Zee en het jaarlijkse muziekspektakel op het Brinkplein. Hierbij speelt een belangrijke rol dat het Lokale Cultuur Programmeringsbudget wordt verminderd.

In Hoek van Holland zijn drie basisscholen. Voor middelbaar en hoger onderwijs moeten jongeren het dorp uit, meestal richting Rotterdam of het Westland. Problemen van jongeren op middelbare scholen zijn daarmee lastiger te volgen.

Maatregelen

- Onderzoek in samenwerking met zorgaanbieders welke hiaten er in de Hoekse zorg zijn ontstaan en kijk hoe deze kunnen worden opgelost; maak daar één duidelijke ambtelijke ingang voor.
- Zorg dat de nieuwe Hoekstee faciliteiten biedt voor jong & oud en een betaalbare locatie is voor het verenigingsleven.

4.2.5 Genieten van natuur

Hoek van Holland is veel meer dan alleen een strand-bestemming. Ook de omliggende natuur maakt deze plek bijzonder. Denk aan de Hoekse Bosjes, de uitgestrekte polders en de duinen – allemaal perfect om te wandelen of te fietsen.
Het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen, dat deels in Hoek van Holland ligt, is een waardevol natuurpark met bijzondere planten en dieren. Ook de polders hebben een belangrijke natuurfunctie. Ze zijn populair bij mensen uit de regio die op zoek zijn naar rust, groen en ruimte. Er wordt momenteel hard gewerkt aan de toegangspoort van Nationaal Park Hollandse Duinen in het Voorduin.

Maatregel
Ontwikkel het Voorduin tot een belevingsplek voor natuur, erfgoed en cultuur.

4.2.6 Toerisme in beweging

Hoek van Holland trekt veel bezoekers met zijn strand, duinen, horeca en wandel- en fietspaden. Het toerisme is vooral gericht op de randen van het gebied, waar de meeste trekpleisters liggen. Een aandachtspunt is de verbinding tussen het strand en het dorp. De Emmaboulevard en de Strandweg spelen hierin een sleutelrol; een aantrekkelijke en logische route tussen beide maakt het bezoek aan Hoek van Holland compleet. Het overkoepelende Toeristisch Recreatief Ontwikkel Perspectief (TROP) wordt momenteel geëvalueerd.

Hoek van Holland heeft een rijke geschiedenis, vooral sinds de aanleg van de Nieuwe Waterweg. Fort 1881 en de bunkers uit de Tweede Wereldoorlog zijn nog altijd zichtbaar en waardevol. Door deze erfgoedlocaties op een aantrekkelijke manier met elkaar te verbinden, ontstaat er niet alleen een boeiende route voor toeristen, maar ook een leerzame ervaring voor scholieren.
Zo wordt de geschiedenis van Hoek van Holland levend én relevant.

Om hier aandacht voor te vragen zijn in maart 2025 21 paaltjes met QR-codes geplaatst die bezoekers meenemen langs verborgen verhalen en historische plekken in het dorp. Het initiatief van de dorpsraad, dorpspartners en het Programma Kleine Kernen laat zien dat er op dit vlak nog meer te winnen is. Daar moeten we de komende vijf jaar volop voor gaan, met de Erfgoedtafel Atlantikwall van de Provincie, regie vanuit de gemeente en voldoende financiering. Het bedenken en mogelijk maken van een 'landmark' om Hoek van Holland in de schijnwerpers te zetten als verbinder van Nederland en de zee, als ingang tot de haven van Europa, blijft een grote wens.

De Maeslantkering is ook een voorbeeld van het cultuurhistorisch erfgoed. Het indrukwekkende bouwwerk is nu niet bereikbaar met openbaar vervoer. In de nabijheid ligt een bedrijventerrein dat verder wordt ontwikkeld. Dit zal arbeidskrachten trekken. Voor zowel

toeristen als arbeidskrachten is het interessant te onderzoeken of op deze plek een metrohalte kan komen. Het is het recreatieoord gelukt om zelfstandig door te gaan. De recreanten kunnen in hun huisjes blijven en zijn zelf verantwoordelijk voor het behoud van het park. Alsnog is er veel potentie om het toeristisch verblijf uit te breiden, bijvoorbeeld met meer overnachtingsplekken. Een expliciete wens is het om toeristische bedden niet verloren te laten gaan aan hotels voor arbeidsmigranten. Een grotere hoeveelheid camperplaatsen kan ook meer toeristen naar de Hoek trekken, bijvoorbeeld op de camping. Bij plaatsen buiten de camping is het van belang dat er goede afspraken zijn over handhaving.

Veel van de actieve toeristen die Hoek van Holland aandoen, maken ook gebruik van het Hoekse Veer. De pont verbindt Hoek van Holland met de Maasvlakte en is onderdeel van veel lange fiets- en wandelroutes. Dit veer dreigt weer te verdwijnen; er is nog geen blijvende financiering gevonden.

Maatregelen

- Onderzoek aan welk type slaapplaatsen Hoek van Holland behoefte heeft en stimuleer de ontwikkeling daarvan.
- Ontwikkel een 'landmark', zodat bezoekers weten dat ze in De Hoek zijn en het voor grote (cruise)schepen duidelijk is dat zij Hoek van Holland, Rotterdam en Nederland invaren.
- Ontwikkel meer camperplaatsen met de daarbij horende faciliteiten.
- Zorg voor bezichtigingsmogelijkheden van het militair erfgoed en promoot dit.
- Maak meer wandel- en fietsmogelijkheden in de Zuidwesthoek en onderzoek de optie van een getijdenpark.
- Onderzoek de mogelijkheden van en lobby voor een metrostation ter hoogte van de Maeslantkering.
- Behoud het Hoekse Veer.

4.2.7 Een aantrekkelijk centrum en de verbinding naar het strand

Hoek van Holland kent twee belangrijke clusters van horeca en winkels: bij het strand en rond het Brinkplein. Deze clusters hebben verschillende doelgroepen, liggen ver van elkaar af en versterken elkaar niet. Maar daar kan verandering in komen. In het knooppunt tussen dorp en strand dat nu langzaam ontstaat, spelen museum iCOON, restaurant 'De Jongens' en de toegangspoort Hollandse Duinen al een verbindende rol. Ook kan hier gedacht worden aan een echte 'landmark' die Hoek van Holland als bestemming op de nationale of zelfs internationale agenda zet.

Als vergezicht verdient ook de Emmaboulevard een impuls, vooral in de verbinding met de Berghaven. Dit kan worden ontwikkeld als wandelgebied. Te denken valt ook aan kleine horecatentjes zodat je kunt 'flaneren' over de boulevards. Zo wordt de wandeltocht vanuit het dorp, via het erfgoed bij het Voorduin, een aantrekkelijke ervaring. Of dit ervoor zorgt dat bezoekers van het strand zich naar het dorp verplaatsen, is nog niet duidelijk. Maar dat het gebied een potentiële trekpleister is die de investering waard is, staat buiten kijf. Zorgen zijn er lokaal of dit gaat werken. Goed om te onderzoeken.

In oktober 2025 start de uitvoering van de herinrichting van het Brinkplein. Hiermee komt, eindelijk, een concrete invulling van een langgekoesterde wens van het dorp: een groener en levendiger dorpshart. Dit plan, één van de ambities van de Kleine Kernen, is tot stand gekomen na een uitgebreid participatietraject waarbij bewoners, ondernemers, BIZ Hoek van Holland Centrum en de dorpsraad intensief betrokken waren. Het resultaat is een ontwerp dat het Brinkplein, de Rietdijkstraat en de Prins Hendrikstraat omvormt tot een groene oase met 2.903 m^2extra groen, 80 nieuwe bomen en een uniek speel- en ontmoetingsobject, het 'Scheepsduin'. Na voltooiing moet worden nagedacht over vervolgstappen, omdat een aantrekkelijk plein alleen onvoldoende is om het economisch klimaat te verbeteren. Het centrum van Hoek van Holland kan worden bekeken door de metafoor van het vliegwieleffect: het idee is dat bedrijven door verbeteringen in verschillende gebieden een vliegwiel van groei creëren dat steeds sneller gaat draaien. Hiervoor is blijvende aandacht, juist ook voor de buitenruimte, van groot belang.

Een manier om het centrum echt levendig te krijgen (en te houden), is te zorgen dat er het hele jaar wat te doen is op het plein, zogenaamde 'pleinprogrammering'. Dit programma kan zich richten op de Hoekenees én op de toeristen. Zo kan de toerist vanaf het strand ook naar het dorp getrokken worden om daar verleid te worden tot bestedingen. Een dergelijk programma kan het best worden samengesteld in samenwerking met bewoners, lokale ondernemers en de gemeente die een ondersteunende rol heeft. Om tot een jaarrond aantrekkelijk dorp te komen moet worden geïnvesteerd in de profilering van Hoek van Holland. Zo kan er worden ingezet op het binnenhalen van stedelijke evenementen, zoals dat nu met North Sea round Town gebeurt.

Goede communicatie voor bewoners en bezoekers, bijvoorbeeld via schermen op centrale plekken, is hierbij vereist. Om een aantrekkelijk aanbod te kunnen presenteren moeten de strand en dorp samen optrekken bij de promotie.

Maatregelen
- Ontwikkel met partners in de buurt een programmering voor het dorpscentrum.
- Stimuleer de ontwikkeling rondom iCOON en toegangspoort Hollandse Duinen.

4.3 Pernis: historisch hart in de Botlek

Gelegen tussen de havens heeft het voormalige boeren- en vissersdorp altijd zijn karakter weten te behouden. Vanuit het dorp ben je binnen 20 minuten met de metro in de Rotterdamse binnenstad. Ondanks de bescheiden omvang straalt Pernis karakter uit: met schilderachtige straatjes en een bruisend verenigingsleven is het een knus dorp in een industriële wereld. Voor wie de havens om zich heen wil voelen en toch rustig wil wonen, is dit de locatie.

4.3.1 Algemeen, het ecosysteem-dorp Pernis

Helaas, ook Pernis staat voor diverse uitdagingen die de balans van een dorp in de stad en haven verstoren. De leefomgeving staat onder druk. Industrie en haven zorgen voor milieuvervuiling. Het inwoneraantal daalt en er is beperkte werkgelegenheid. Het tekort aan groen leidt tot hittestress. De sociale cohesie en voorzieningen nemen af. Door krimp staat het winkelbestand onder druk. Ook verenigingen hebben moeite hun hoofd boven water te houden.

Door 'het bescheiden inwoneraantal (ongeveer 5.000) is het belangrijk problemen in samenhang aan te pakken. Dat houdt in dat de wijkraad standaard op de hoogte moet zijn en er altijd met bewoners overlegd moet worden hoe iets het beste aangepakt kan worden. Goede ideeën kunnen ook worden opgedaan in omliggende plaatsen en de andere Kleine Kernen.

4.3.2 Zorg en verenigingen

Een schets van het dorp is niet compleet zonder het verenigingsleven te benoemen. Als een vereniging stopt, kun je niet zomaar even overstappen naar een andere. De betrokkenheid en het actieve karakter van de inwoners zijn in de verenigingen goed zichtbaar. De gemeente moet zich meer inspannen om deze verenigingen te ondersteunen.

In Pernis spelen zorgen over de afname van het aantal vrijwilligers. Een actief stimuleringsbeleid is gewenst om juist deze sociale kracht van Pernis te behouden. Investeer hierin, maak het op een of andere manier aantrekkelijk om sociaal actief te zijn.

De huurkosten zijn voor verenigingen niet langer draagbaar. De marktconforme huurprijs voor de locatie van natuurtuin 'het Groene Woud' is hiervan een voorbeeld. Als de verenigingen overeind moeten blijven, dan moeten de huren die de gemeente vraagt omlaag en dus niet hetzelfde zijn als in 'de stad'. Hier is maatwerk voor nodig. Die keuze moet in de komende raadsperiode worden gemaakt. Het verenigingsleven is essentieel voor de sociale samenhang.

Ook in Pernis blijven problemen te lang verborgen achter de voordeur. Inwoners moeten worden gestimuleerd om eerder hulp te zoeken bij een goed toegerust Wijkteam. En voor wie het echt nodig heeft: investeer meer in voedselbanken.

Er is meer gemeentelijke aandacht nodig voor de welzijnspartij in De Bonte Koe. Het welzijn schiet nu te kort, qua capaciteit en het oppakken en opvolgen van casussen. Dit lijkt ook te komen door een wisselend personeelsbestand.

Pernis vraagt om meer programma op terreinen als cultuur, sport en activiteiten voor de jeugd of ouderen. Dit kan natuurlijk lokaal worden georganiseerd.

Het Pernisserpark leent zich voor een 'buurtboerderij'. Een dergelijk initiatief zou lokaal gedragen moeten worden, bijvoorbeeld door de groep 'Groene Woud'. Op die plaats kunnen bewoners kleinschalig biologische groenten en fruit kweken. Het doel hierbij is lekker samen bezig zijn, gezond werken en elkaar ontmoeten in het groen. Een dergelijk project moet uiteraard mede door de gemeente gefaciliteerd worden, zowel beleidsmatig als financieel.

Er is behoefte aan een goede woonlocatie voor de oudere Pernisser. Zo wordt gedacht aan een 'ouderwets' verzorgingshuis, maar dan in een zone, de 'woonzorgzone'. Het idee hierbij is dat bewoners voor elkaar kunnen zorgen. Dat kan prima binnen het ecosysteem Pernis. Maak dan ook gebruik van moderne en digitale middelen om zorg te verlenen.

Maatregelen

- Omarm het initiatief van de groep 'Groene Woud' in het Pernisserpark en bouw dit verder uit. Zorg voor een korte- en langetermijnaanpak om het van de grond te krijgen.
- Creëer een op sociale samenhang gebaseerde woonzorgzone en maak daarbij gebruik van moderne digitale middelen.

4.3.3 Woningbouw en voorzieningen

Ook voor Pernis is woningbouw van groot belang voor de leefbaarheid in de toekomst. De komende jaren moet op dit punt een vuist worden gemaakt. Begin deze eeuw dreigde een teruggang tot 4.000 inwoners. Dit zou de doodsteek betekenen voor veel voorzieningen. Het winkelgebied moet blijven bestaan. De ondernemers-vereniging is sterk. Inmiddels telt het dorp minder dan 5.000 inwoners, terwijl 5.000 als ondergrens wordt gezien. Net als in de andere Kleine Kernen is het vooral voor jongeren moeilijk een betaalbare woning te vinden. Gedifferentieerde woningbouw is dus van groot belang.

Het is noodzakelijk een nieuw bestemmingsplan Pernis te maken gebaseerd op de Omgevingswet. Investeer in het behoud van een basisschool, dit is cruciaal.

Daarnaast bestaat de huidige woningvoorraad, vooral die van woningcorporatie Woonbron, uit verouderde, veelal kleine huizen uit de jaren vijftig en zestig. Renovatie en vernieuwing zijn noodzakelijk. Dit geldt in het bijzonder voor de wijk Het Waterschip, waar de voortgang veel te traag gaat. Met de verkoop van woningen uit de sociale sector moet terughoudend worden omgegaan. In het westelijk gebied zijn in het verleden huizen verkocht, wat nu een grootschalige renovatie ernstig bemoeilijkt. Een goede, nieuwe Woonvisie van Woonbron en Stadsontwikkeling is gewenst en nodig.

Er zijn zorgen over de snelle instroom van het aantal arbeidsmigranten. Gastarbeiders en uitzendbureaus kopen huizen op, maar doen niet mee in de buurt. Dat ondergraaft de dorpscohesie, leefbaarheid en vitaliteit van de straat en buurt. Dit proces gaat snel en het is vijf over twaalf, zogezegd. Onderkend wordt dat arbeidsmigranten een belangrijke bijdrage leveren aan de Nederlandse economie. Maar deze groep neemt niet deel aan bijvoorbeeld het verenigingsleven en is ook niet als vrijwilliger actief. Daarom vraagt Pernis om een opkoopbescherming. Terughoudendheid is ook gewenst bij het verstrekken van vergunningen voor het splitsen van woningen voor verkamering. Het woningbouw-beleid moet voor een wijk als Pernis goed werken. Kijk nadrukkelijk naar wat hier kan en positief uitpakt voor de samenhang in de gemeenschap. Het bestemmingsplan vernieuwen is wat dit betreft een must: aan een bestemmingsplan moet iedereen zich houden. Een gebiedsvisie is te vrijblijvend.

Pernis is geen toeristische hotspot, maar zeker het bezoeken waard. De historische kern verrast velen.

De historische wandelroute is dan ook een goed initiatief om het dorp onder de aandacht te brengen. Pernis staat positief tegenover het uitbreiden van fiets- en wandelroutes naar en via Pernis.

Maatregelen
- Investeer in gedifferentieerde woningbouw en in betaalbare woningen voor jongeren/ starters.
- Realiseer woningbouw op de locatie Madroel.
- Realiseer woningbouw op de locatie Het Waterschip.
- Investeer in de verduurzaming van de bestaande voorraad woningen.
- Investeer in de verenigingen zodat zij hun sociale rol kunnen blijven vervullen; verlaag de huur en vaste lasten.
- Ga splitsen van woningen en verkamering tegen.

4.3.4 Groen en Waterkant

Voor Pernis zijn het groen en de verblijfskwaliteit van grote waarde. Ook hier vinden verenigingen een plek in de omliggende groene gordel. Op termijn blijft het uitgangspunt om op en rond het voormalige volkstuinencomplex Robbenoord een sportcluster te realiseren. Neem dit mee in de opgave van het verbeteren van het Pernisserpark. Wat betreft het groen mag, net als in Rozenburg, worden benadrukt dat de groene gordel rond Pernis onaantastbaar en van hoogwaardige kwaliteit moet zijn. Deze gordel scheidt immers de leefbaarheid van het dorp met de bedrijvigheid van de haven.

Het is verder nodig om de ontwikkeling van het Pernisserpark te koppelen aan het initiatief van de groep Groene Woud voor een buurtboerderij. Koppel ook de opgave om de groene gordel groen te houden aan bijvoorbeeld het 'project zichtlijn opslagtanks Shell'. Investeer en houd daarmee de druk op de andere stakeholders om mee te investeren. Verzoek is dat de gemeente de buren van Pernis aanspreekt op hun verantwoordelijkheden om Pernis leefbaar en vooral gezond te houden. Daar mag het komende college zeker extra inspanningen voor verrichten.

Het onderhoud van het groen moet worden verbeterd door budgetten te verhogen. We kunnen proberen inwoners enthousiast te maken om mee te helpen bij het groenonderhoud. Dan moet het wel aantrekkelijk zijn, mogelijk in combinatie met uitbreiding van de natuurtuin Groene Woud en hun netwerk. Een alternatief is om naar de inrichting van de parken te kijken en die onderhoudsvriendelijker te maken/meer de natuur de vrije gang laten gaan op bepaalde locaties.

Om Pernis beter onderdeel te kunnen laten zijn van het regionale fietsnetwerk en de recreatieve mogelijkheden te vergroten, moet het 'rondje Pernis' worden afgemaakt. Aan de Waterkant is een ambitie ontstaan om de nieuwe locatie van de Zeehavenpolitie in te passen. Combineer dit met voordelen voor Pernissers. De Waterkant kan na oplevering van dit project nog wat impulsen gebruiken om het echt een aangename en goed te gebruiken omgeving te maken voor Pernis: bijvoorbeeld een natuurlijk spelen-speelplek, een vissteiger, integrale programmering voor de Kiosk, meer bomen en schaduw. Koppel het afronden van de westelijke zijde van de Waterkant aan woningbouw en de huisvesting van de Zeehavenpolitie. Het Arie den Arendplein kan ook een groenimpuls gebruiken. Rond projecten goed af en niet alleen maar met een minimale variant.

Maatregelen
- Pak met de Pernissers en lokale partijen de groene gordel van zoveel mogelijk kanten aan om het gebruik te verbeteren.
- Vergroen het Arie den Arendplein.

4.3.5 Duurzaamheid

Pernis zet graag in op duurzaamheid en staat open voor aansluiting op een warmtenet. Investeren in isolatie kan winst opleveren, naast renovatie of nieuwbouw van verouderde woningen. Verder waakt

Pernis voor meer horizonvervuiling zoals bij (te) hoge windmolens en opslagtanks het geval is. Zorg voor een ruimhartig compensatiebeleid als dit niet kan worden voorkomen.
Pernis wordt omringd door industrie en snelwegen. Daarom moet worden geïnvesteerd in de luchtkwaliteit. De overkapping van de A4 is een groot, maar voor Pernis noodzakelijk project. Dit kan worden gecombineerd met energieopwekking via zonnepanelen. Dit laatste sluit aan bij de ambitie om ook de daken in Pernis verder te vergroenen, via zonnepanelen of via groene begroeiing. De wil om een duurzaam ecosysteem van Pernis en omgeving te maken is er; de juiste partners en financiering moeten nog gevonden worden.

Aanpak van de verlichting van de Bakkeroordseweg zit in de planning. Maak daar dan gelijk 'dynamische fietspadverlichting' van. Voor 'investeren in duurzaam' moet meer 'bij Brussel' worden aangeklopt. We moeten meer energiezuinige maatregelen toepassen. Walstroom zorgt ook voor minder luchtvervuiling en geluid.

Maatregelen
- Neem maatregelen tegen de horizonvervuiling.
- Investeer in de luchtkwaliteit, met maatregelen op de A4 en lokaal op het dorp.

4.3.6 Veiligheid en bereikbaarheid

Pernis wordt omsloten door wegen, waarop regelmatig rond de spits files staan. Dit is slecht voor de lucht-kwaliteit, maar ook onveilig. Voor hulpdiensten en om weg te komen bij bijvoorbeeld een chemisch incident dienen de wegen vrij te zijn.

De relatie tussen veiligheid, luchtkwaliteit en gezondheid, en de industriële, petrochemische complexen om het dorp heen is en blijft een actueel onderwerp in Pernis. Elke mogelijke verbetering moet worden aangegrepen.

Zorg ook voor meer toezicht en handhaving om het veiligheidsgevoel van de Pernisser te verhogen en de overlast tegen te gaan. Diefstal bij het metrostation, dealen door het hele dorp heen en andere bronnen van ergernis ondermijnen het geluksgevoel van de Pernissers. Boa's zijn nauwelijks te zien of treden niet op en ook de politie is niet met grote regelmaat in het dorp te zien. Verbeter dat.

Qua verkeersveiligheid is onderhoud aan de Oud Pernisserweg noodzakelijk. De belijning en verlichting van de Hendrik Troost Baan moeten worden verbeterd. Koppel dit aan het project Metroplein.
De realisatie van het Metroplein duurt inmiddels veel te lang. Zorg ook voor voldoende parkeerplaatsen in de omgeving.

Autogebruik is op Pernis anders dan in de andere wijken omdat je voor veel activiteiten/voorzieningen met de auto het dorp uit moet. De parkeernormen die in Rotterdam werken, zijn niet hanteerbaar in Pernis. Realiseer 'alsnog' OV-vervoer over water vanuit Oost, de stad, naar West, Pernis en de andere Kleine Kernen.

Tot slot: behoud buslijn 69 die Rotterdam Zuidplein met de metro Pernis verbindt. Deze bus is cruciaal voor mensen zonder auto en/of met een fysieke beperking vanwege de haltes door het hele dorp.

Maatregelen
- Realiseer Oost-West vervoer over water.
- Investeer in de doorstroming van verkeer rond Pernis tijdens de spits.
- Verbeter de luchtkwaliteit.
  Realiseer twee projecten.
- Realiseer een nieuw Metroplein, inclusief meer parkeerplaatsen.
- Behoud buslijn 69.

4.4 Rozenburg, gemeenschap tussen de industrie

Het dorp Rozenburg, met ongeveer 12.500 inwoners, ligt op het eiland Rozenburg. Dat ontstond in de zestiende eeuw uit de Maas en groeide uit tot een lengte van ruim 20 kilometer. In de jaren zestig en zeventig is het eiland grotendeels opgegaan in de Botlek en de Europoort. Rozenburg is altijd sterk beïnvloed door de zee, maar ook door de aanwezige landbouw. Door de ligging ontstond een sterke gemeenschap. Dit is nog steeds voelbaar en merkbaar in de vele verenigingen en gedeelde historie. In 2010 werd de zelfstandige gemeente Rozenburg onderdeel van de gemeente Rotterdam. Toch is Rozenburg nog sterk verbonden met de direct omliggende gemeenten zoals Voorne aan Zee en Maassluis.

4.4.1 Woningbouw

De bouw van nieuwe woningen op Rozenburg gaat trager dan verwacht. De gemeente moet de projecten, zoals De Rozet, sneller realiseren. Ook moet er gefocust worden op het Schansgebied (Marijkeplein) en tijdelijke woningbouw. Bouwkansen in het dorp zijn er aan de noordzijde bij de Boulevard. Zo kan het dorpscentrum zijn unieke karakter behouden. Tijdelijke woningbouw kan ook helpen om jongeren in het dorp te houden.
In 1973 was Rozenburg nog de jongste gemeente van Nederland, daar is inmiddels weinig meer van te zien. Het is belangrijk om voor verschillende doelgroepen te bouwen, afgestemd op leeftijd en inkomen. Het concept van een Knarrenhof past goed bij de sociale betrokkenheid van Rozenburg, omdat het zelfstandig wonen combineert met het helpen van elkaar. Door spreiding van leeftijden kunnen meerdere generaties elkaar helpen en voor elkaar zorgen.

Om Rozenburg levendig te houden, is opkoopbescherming belangrijk. Zo blijven waardevolle bewoners in het dorp en kan overlastgevende verkamering worden tegengegaan. Bij nieuwe woningen en vrijkomende panden moet de prioriteit liggen bij mensen die echt verbonden zijn met het dorp. Voor arbeidsmigranten kan gedacht worden aan geconcentreerde opvang, zolang dit maar niet ten koste gaat van de gezinswoningen in het dorp.

Om de winkels kapitaalkrachtige klanten te leveren en het financieel draagvlak voor de voorzieningen te vergroting heeft de bouw van koop- en midden/hoge huurwoningen te voorkeur. Dit in lijn met de percentages zoals die in omliggende gemeenten zoals Voorne aan Zee te vinden zijn.

Maatregelen
- Ontwikkel het Schansgebied en De Rozet.
- Ontwikkel tijdelijke woningbouw.
- Start met plannen van woningbouw aan de boulevard (Noordrand).

4.4.2 Bereikbaarheid

Rozenburg ligt relatief ver van het centrum van Rotterdam. Hemelsbreed minder ver dan Hoek van Holland, maar het water vormt een blokkade en ook de OV-aansluiting is minder goed. Met de auto is het dorp, over het algemeen, prima bereikbaar. Met name de net geopende Blankenburgverbinding zorgt voor een goede verbinding tussen Rozenburg en Maassluis en het Westland.

Aandacht is nodig voor de OV-verbinding tussen Spijkenisse, Rozenburg en Schiedam. Sinds de opening van de tunnel rijdt er een bus op dit traject. Deze verbinding wordt steeds meer gebruikt, maar heeft nog geen dienstregeling in de avond en het weekend. Daarnaast is de buslijn na 2026 nog niet financieel geborgd. Deze bus is cruciaal, vooral voor jongeren en Rozenburgers zonder auto. Ook wordt de nachtelijke BOB-bus gemist; jongeren kunnen na het uitgaan niet terugkomen in het dorp.

Zorgen zijn er over de Calandbrug. De brug ging in 2022 defect, waarna deze open werd gezet. Het vervoer over water kon daardoor doorgang vinden, maar het fiets- en autoverkeer moest omrijden. Rozenburgers voelden zich in dit proces slecht gehoord door de betrokken instanties, zoals ProRail, Rijkswaterstaat en de gemeente Rotterdam. Naar verwachting gaat de Calandbrug eind van dit decennium weer in onderhoud. Het is van groot belang overlast hiervan zoveel mogelijk te beperken en Rozenburg tijdig te betrekken. Fietsers en voetgangers moeten dan beide kanten op kunnen en er moet altijd één rijbaan beschikbaar zijn zodat Voorne-Putten en de Maasvlakte bereikbaar zijn. Dit is belangrijk omdat dit een belangrijke vluchtroute is bij calamiteiten.

De bijzondere ligging van Rozenburg zorgt dat veel partijen verantwoordelijk zijn voor de omgeving. Omliggende bedrijven bijvoorbeeld, maar ook het Waterschap (kades), de provincie (vervoer over water) en Rijkswaterstaat en ProRail (bruggen). Dit leidt bij problemen in het verkeer tot complexe situaties waarin de Rozenburger het gevoel heeft niet vertegenwoordigd te zijn. De gemeente Rotterdam moet hierin een grotere en coördinerende rol pakken, ook al is dát stukje brug, weg of pont niet expliciet haar beleidsterrein.

Ook de veerpont tussen Maassluis en Rozenburg blijft een zorgenkindje. Na oktober 2022 lag het veer er wegens defecten lang uit. Inmiddels onderzoekt de provincie in welke vorm de pont kan blijven varen. Auto's kunnen sinds 2024 door de Blankenburgtunnel; fietsers en voetgangers zijn aangewezen op de pont. Ook reizen er nog landbouwvoertuigen en auto's mee. Zowel het veer zelf als de aanlanding en de veerstoep vragen om investeringen om de bereikbaarheid van Rozenburg op peil te houden. Met het gereedkomen van de Blankenburgverbinding is het rustiger bij de pont. De aanrijroute is nog onverminderd ruim opgezet. Een alternatieve inrichting kan Rozenburg interessanter maken. Met Maassluis wordt een lobby gevoerd voor het ontsluiten van het metrostation Maassluis aan de zuidkant.

Maatregelen

- Behoud een sterke verbinding over het water.
- Ontwikkel de Veerstoep tot een aantrekkelijk gebied.
- Creëer een ontsluiting van de metro Maassluis aan de zuidkant.
- Bestendig de financiering van het OV via de Blankenburgverbinding.

4.4.3 Veiligheid

Een belangrijk onderdeel van de veiligheid in Rozenburg is gelinkt aan de omliggende industrie. Rondom Rozenburg liggen bedrijven die in de zwaarste risicoklasse vallen. Hier is transparantie nodig om vertrouwen te hebben en risico's te beperken.
Dit vraagt ook om extra aandacht voor gezondheid en veiligheid. Denk daarbij aan calamiteitenplannen en beschikbaarheid van uitvalswegen bij incidenten.
Bij gezondheid staat luchtkwaliteit centraal. Belangrijk is dit mee te nemen in het lopende NOVEX-traject.

Toch ligt de grootste zorg over de veiligheid niet buiten maar ín het dorp. Bewoners ervaren toenemende onveiligheid. De steekpartijen met dodelijke afloop in de afgelopen vijf jaar hebben dit gevoel versterkt.

Ook zijn er zorgen over overlast van onder anderen jongeren. In 2024 werd de politiepost omgezet van opkomstlocatie naar steunpunt waardoor agenten de diensten niet meer op het dorp starten en afsluiten. Rozenburgers hebben soms het gevoel dat er met hun meldingen niets wordt gedaan. Ze ervaren een neergaande veiligheid, zeker ten opzichte van omringende dorpen. Er is daarom een wens om de veiligheidscijfers niet te relateren aan Rotterdam, maar aan de direct omliggende plaatsen.

Maatregel
Maak van de politiepost weer een opkomstlocatie.

4.4.4 Landtong en Groene Gordel

De Landtong is als natuur- en recreatiegebied onmisbaar voor de Rozenburgers. De inwoners willen dan ook dat de Landtong groen blijft. Daartoe is in 2018 al een wijziging in het bestemmingsplan toegezegd. Dit is de gemeente echter nog steeds niet gelukt. Dat het zo lang duurt, leidt tot onvrede en wantrouwen. In de noordzijde van de Groene Gordel biedt het versterken van recreatieve en natuurlijke waarden een belangrijke kans. In de Groene Gordel is nu al een aantal verenigingen gevestigd zoals de voetbalvereniging, de scouting en de kinderboerderij. Er loopt een onderzoek naar de mogelijke verplaatsing van een aantal sportverenigingen.

Maatregelen
- Realiseer een sportcluster aan de Oostkant.
- Leg in het bestemmingsplan vast dat de Landtong groen blijft.

4.4.5 Saamhorigheid en verenigingen

Rozenburg moet de sfeer en het saamhorigheidsgevoel behouden en versterken. Veel verenigingen worden gerund door vrijwilligers die al lang in het dorp wonen en ouder worden. Het is belangrijk om de jeugd bij de gemeenschap te betrekken. Dit geldt ook voor nieuwkomers.

Voor een leefbaar en vitaal dorp is een middelbare school een must. De school moet gefaciliteerd kunnen worden met adequate en moderne huisvesting. Dat geldt ook voor basisscholen die op zoek zijn naar betere huisvesting. In het geval van De Phoenix is ook de verkeersveiligheid een belangrijk punt.

De gemeente heeft het pand van de Bibliotheek aan de Molenweg opgekocht. Daarin wordt ruimte gemaakt voor het verenigingsleven. Om dit nog verder te kunnen ontwikkelen is een verbeterde inrichting nodig.

Op dit moment zijn de handbal-, biljart- en carnavalsvereniging aan de Oostzijde van Rozenburg gevestigd. Het onderhoud van de panden is duidelijk gedateerd. Dit verdient een investering.

Daarnaast is er in Rozenburg een Jongerenhub geopend waarin activiteiten voor de jeugd worden georganiseerd. Er zijn ook initiatieven om de jongeren samen te laten werken en kennis te laten maken met de oudere inwoners en het dorpse leven. Toch blijft de roep om het versterken van de banden tussen jong en oud en nieuwe en oude bewoners stevig hoorbaar. Daarbij zou het mooi zijn als de nieuwe Rozenburger zich ook voor de lokale verenigingen gaat inspannen. Sociale cohesie is hierbij 'key' en goed taalonderwijs voor hen die het nodig hebben de basis.

Een grote zorg zijn de huurkosten van de faciliteiten van De Rozenburcht, de lokale sporthal en zwembad. De tarieven zijn in lijn met de prijssystematiek in Rotterdam. Het aantal (potentiële) gebruikers is door de geografische ligging van Rozenburg echter een stuk lager. Dit zorgt voor hoge prijzen die voor de sportverenigingen eigenlijk niet meer opgebracht kunnen worden.

Maatregel
Zorg voor betaalbare sportfaciliteiten voor verenigingen door de huren voor de sporthal en het zwembad laag te houden.

Maatregelen

- Financier de herinrichting en renovatie van het oude pand van de Bibliotheek.
- Zorg voor nieuwbouw van de basisscholen.
- Ontwikkel een veilige schoolstraat voor basisschool De Phoenix.

4.4.6 Bedrijvigheid

Ondernemers hebben baat bij een rustige en stabiele omgeving. Ze zijn er erg bij betrokken en willen investeren, zelfs in moeilijke tijden. Daarom moeten de voorwaarden voor ondernemers goed zijn. De precariobelasting is nu net zo hoog als in de stad, maar dat klopt niet. In Rozenburg verdienen bedrijven veel minder dan bijvoorbeeld in het centrum van Rotterdam. De precariobelasting moet dus omlaag.

Rozenburg heeft een divers winkelaanbod, maar dat staat wel onder druk. Men zou het centrum graag als 'gezellig' kunnen omschrijven. Ook is er behoefte aan goede dinerlocaties. Het behouden van voorzieningen moet centraal staan.

In 2023 voltooide de gemeente de aanleg van 'de verblijfstrap', een doorsteek van de boulevard naar het centrum. Deze trap heeft als doel om het Rozenburgse centrum aantrekkelijk en makkelijk bereikbaar te maken voor de bezoeker. Dit was een langgekoesterde wens van onder andere de ondernemersvereniging EMR. Om nog meer toeristen en bezoekers te trekken wordt gedacht aan een camperplaats, met uitzicht over het Scheur. Daarnaast is er een wens om bebording te verzorgen naar het centrum vanaf de veerstoep en de trap. Vooral ook de (ANWB) fietsroutes zouden door het dorp moeten gaan, in plaats van eromheen.

Ook belangrijk voor de leefbaarheid van het dorpscentrum is de ontsluiting van industrieterrein Pothof. Het verkeer van deze bedrijven gaat nu dwars door het dorp en dat zorgt voor overlast en een onveilig gevoel. Belangrijk is de Pothof beter te ontsluiten. Dit is een langgekoesterde wens en ook eerder benoemd in het vorige ambitiedocument van de Kleine Kernen. Momenteel wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd.

Ondanks dat omliggende bedrijven zorgen voor arbeidsplekken, levert het soms ook overlast op. Bij C.RO Ports wordt bijvoorbeeld veel geluid wordt gemaakt, waardoor de nachtrust en leefbaarheid onder druk staat. Dit soort geluidsoverlast moet worden verminderd.

Maatregelen

- Investeer in een levendig centrum.
- Ontsluit de Pothof.
- Bouw bij nieuwbouw vooral koop- en huurwoningen in het midden/hogere segment in lijn met omliggende gemeenten.

5. Samenvatting

In deze samenvatting treft u per Kleine Kern de belangrijkste aandachtspunten, uitdagingen en voorgestelde maatregelen aan. Deze zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 3.

Verder vindt u hier een overzicht van de overkoepelende maatregelen die een rol spelen voor het totale Programma Kleine Kernen.

5.1 Overkoepelende maatregelen

Bij elk nieuw beleidsstuk van Rotterdam moet de vraag gesteld worden: werkt dit beleid ook in een Kleine Kern? Maak daarom in elk gemeentelijk beleidsplan een aparte alinea voor de Kleine Kernen waarin wordt afgewogen of er afwijkend beleid nodig is.
Kleine Kernen zijn beter te vergelijken met omliggende buurgemeenten dan met de stad Rotterdam.
Zorg daarom voor een cijfermatige vergelijking met omliggende gemeenten op het vlak van openbare ruimte, leefbaarheid en veiligheid.

De Kleine Kernen liggen in het havengebied, waar grote overheden en belangen van bedrijven samenkomen. Draag zorg voor onafhankelijke ondersteuning om de dorpen te helpen met het formuleren van en lobbyen voor hun belangen in NOVEX waarin rijk en regio keuzes maken voor de gebiedsontwikkeling.

5.2 Heijplaat

Heijplaat is een uniek havendorp waar nu ruim twintig jaar wordt gewerkt aan integrale en duurzame ontwikkelingen in de context van de omliggende havenactiviteiten.

Het doel van de projecten vanuit het Programma Kleine Kernen is samen kijken en regelen hoe je een dorp kan zijn in een stad. Door de geïsoleerde ligging van het dorp en de afwezigheid van basale voorzieningen heeft Heijplaat beleid op maat hard nodig.

Water speelt een beeldbepalende rol, maar zorgt ook voor overlast. Zorg voor droge voeten in het dorp: rioolvervanging en waterberging van overtollig water. Er moet meer aandacht komen voor woningbouw. Op verschillende locaties, waaronder het Seamen Centre, ligt een unieke kans om woningen te bouwen en voorzieningen te ontwikkelen voor en door de wijk: voorzieningen voor de jeugd en eventueel brede zorg.

In de buitenruimte liggen er grote kansen. Ontwikkel de Zuidpunt tot een representatieve entree met een mooie, groene, waterbergende, aantrekkelijke buitenruimte met sport, spel en culturele voorzieningen. Faciliteer de verbinding tussen de oude dorpskern en de nieuwbouw-buurt door herinrichting, versterk de groene buffers die er al zijn tussen de havenbedrijven en waar mensen wonen. Vergroen ook de kades, verbeter/verdicht het groen aan de Rondolaan. Knap de locatie op bij de Courzandseweg en de Heysekade. Maak het water-gebied tot aan de brug toegankelijk voor recreatie.

Er liggen verder wensen om de voorzieningen voor zorg en welzijn en voor jongeren te verbeteren. Ontwikkel een multifunctionele medische zorglocatie in de vorm van bijvoorbeeld een Wijkhub waar medische zorg (huisarts, prikpost, wijkteam, consultatiebureau, Vraagwijzer enz.) aanwezig is en sociaal contact mogelijk is. Verder is er behoefte aan meer sport- en culturele ruimte voor jongeren. Om tot een betere inzet van de welzijnsaanbieder te komen moet Heijplaat in de aanbesteding van de welzijnsinstelling een los opdrachtgebied zijn. Investeer ook in de jongeren om jeugdcriminaliteit te voorkomen.

Op het gebied van bereikbaarheid is het essentieel om te investeren in het verminderen van verkeers-opstoppingen door vrachtwagens. Verder is een goede openbaarvervoersvoorziening over water met verbinding naar het centrum van de stad een belangrijke wens.

Waar het gaat om veiligheid en overlast van de haven zijn de prioriteiten overduidelijk. Verhuis het bedrijf dat de vliegenoverlast veroorzaakt naar een locatie ver weg van Heijplaat, investeer in walstroom en zorg dat schepen niet uitstoten vlakbij woonwijken.

5.3 Hoek van Holland

De belangrijkste aandachtspunten in Hoek van Holland voor het Programma Kleine Kernen betreffen woning-bouw, veiligheid en toerisme.

Doorstroming naar passende woningen is uiterst moeilijk omdat de woningbouw in Hoek van Holland stagneert. Als Hoekenezen niet in hun dorp kunnen blijven, trekken vooral jongeren weg. Daardoor verdwijnt stukje bij beetje de dorpse sfeer. Er zijn nieuwe woningen nodig. Voor de woningzoekenden, maar ook voor het samenleven in het dorp. Om te onderzoeken hoe het dorp zich verder moet ontwikkelen, is het noodzakelijk een gebiedsvisie te maken.
Deze moet richting geven aan verdere keuzes en ontwikkelingen en met participatie tot stand komen.

Er zijn creatieve oplossingen en woonvormen nodig voor bestaande woningen en appartementencomplexen. Om de woningbouw weer vlot te trekken moet er maximaal worden gewerkt aan stikstofruimte. Rotterdam en Hoek van Holland moeten samen optrekken in de lobby bij hogere overheden voor een oplossing van de stikstofproblematiek.

In de beleving van de veiligheid speelt het 'dorpsgevoel' een belangrijke rol. Er zijn duidelijke verschillen tussen de buurten. In Dorp en Rijnpoort wordt meer overlast ervaren en neemt de veiligheidsbeleving af.
Hierbij speelt het verlies van het dorpsgevoel een belangrijke rol. Daar speelt mee dat slechts 1 op de 3 'oude Hoekenezen' het contact met de 'nieuwe Hoekenezen' als positief ervaart. De inzet van de nieuwe Jongerenhub en initiatieven om de contacten tussen de Hoekenezen te verbeteren kunnen een rol gaan spelen bij het bestrijden van onveiligheidsgevoelens.

In samenwerking met zorgaanbieders moet worden onderzocht welke hiaten er in de Hoekse zorg zijn.
De nieuwe Hoekstee moet faciliteiten bieden voor de vergrijzende bevolking én een betaalbare locatie voor Hoekse verenigingen zijn.

Het toerisme speelt in Hoek van Holland een veel grotere en meer bepalende rol dan in de rest van Rotterdam. De nadruk ligt vooral op het verder uitbouwen van de kansen die de Hoek biedt en creatieve oplossingen verzinnen om meer toeristen te trekken en langer vast te houden. Een landmark/icoon bij bijvoorbeeld het Voorduin kan hieraan bijdragen.
Een betere verbinding tot stand brengen tussen de verschillende aantrekkelijke punten voor toeristen ook. Historie, natuur, recreatie en bereikbaarheid spelen hierin alle een eigen rol. Het is van belang om het Hoekse veer te behouden en de mogelijkheden van een extra metrohalte in de buurt van de Maeslantkering te onderzoeken. Extra en verschillende standplaatsen voor campers en meer verblijfsplekken moeten de Hoek nog aantrekkelijker maken voor toeristen.

5.4 Pernis

Pernis staat voor uitdagingen die de balans van een dorp in de stad en haven verstoren. Het wijk-ecosysteem staat onder druk. Het creëren van een gezonde leefomgeving door een betere samenwerking tussen bewoners, bedrijven, verenigingen en de overheid is cruciaal. Door de samenhang in het aanpakken van de verschillende aspecten van welvaart, welbevinden en welzijn te versterken, biedt Pernis mogelijkheden. Verder moeten we beter leren van hoe de andere Kleine Kernen het doen door uitwisseling van informatie en bezoeken.

Er leven zorgen over de zorg en samenhang in het dorp. Het verenigingsleven met de bijbehorende vrijwilligers is van groot belang in een geïsoleerde wijk. Het welzijn schiet nu te kort, qua capaciteit en het oppakken en opvolgen van casussen. Er is meer sturing nodig vanuit de gemeente op de uitvoering door de welzijnspartij. Naast fysieke investeringen is ook een ruimere programmering noodzakelijk van cultuur, sport en activiteiten voor de jeugd of ouderen. De verenigingen in Pernis kunnen dit zelf organiseren.

Een integrale boerderij in het Pernisserpark, zoals voorgesteld door de groep natuurtuin 'Groene Woud', kan ook voor meer samenhang zorgen. Evenals een ouderwetse (op sociale samenhang gerichte) maar tegelijkertijd ook heel moderne (digitale middelen) Woonzorgzone Pernis.

Om de terugloop van het aantal inwoners om te keren is er behoefte aan gedifferentieerde en betaalbare nieuwbouw die de doorstroming bevordert en jongeren de kans geeft in het dorp te blijven wonen. Er is ook aandacht nodig voor de verduurzaming van de bestaande voorraad woningen.

De historische wandelroute is een goed initiatief om Pernis onder de aandacht te brengen. Pernis staat positief tegenover het uitbreiden van fiets- en wandelroutes naar en via het dorp.

Zorg ervoor dat de vaste lasten van verenigingen binnen de perken blijven door maatwerkbeleid.

Door samen met de Pernissers en lokale partijen de groene gordel aan te pakken en zo het gebruik te verbeteren worden belangrijke stappen gezet om het groen en de Waterkant gebruiksvriendelijker te maken. Het vergroenen van het Arie den Arendplein draagt daar ook aan bij. De ontwikkeling van de nieuwe locatie van de Zeehavenpolitie biedt ook kansen om projecten te koppelen.

Pernis staat open voor de aansluiting op een warmtenet. Verder zijn maatregelen nodig om de luchtkwaliteit te verbeteren en de horizonvervuiling tegen te gaan. De overkapping van de A4 en lokale maatregelen op het dorp moeten hiervoor zorgen.

Verschillende vormen van mobiliteit moeten beter worden benut, zoals vervoer over het water om de bereikbaarheid en veiligheid te garanderen. Maar ook de bereikbaarheid in de spitsuren is een issue. Er zijn maatregelen nodig om de veiligheid bij incidenten en de luchtkwaliteit te verbeteren.

5.5 Rozenburg

De bouw van nieuwe woningen in Rozenburg gaat trager dan verwacht. De gemeente moet projecten sneller realiseren, waaronder ook tijdelijke woningen voor jongeren. Het concept van een Knarrenhof past goed bij de sociale betrokkenheid van Rozenburg. Leg prioriteit bij mensen die echt verbonden zijn met het dorp. Opkoopbescherming helpt hierbij. Er liggen bouwkansen in het Schansgebied, bij De Rozet en aan de boulevard (Noordrand). Het verdient de voorkeur om te focussen op koop- en huurwoningen in het segment midden/hoge huur; dit in lijn met de omliggende gemeenten.

Voor de bereikbaarheid van Rozenburg is het water een blokkade en is het OV onvoldoende. Met de auto kom je er nog het best, omdat de Blankenburgverbinding hier een oplossing voor biedt. Maar als je geen auto hebt, ben je afhankelijk van het OV en het veer. Daarom is er aandacht nodig voor de OV-verbinding tussen

Spijkenisse, Rozenburg en Schiedam. De bus op dit traject rijdt niet 's avonds en na 2026 is de financiering nog niet geregeld.

Ook de vluchtroutes staan onder druk zoals bleek toen de Calandbrug langdurig defect was. De gemeente Rotterdam moet hierin een grotere en coördinerende rol pakken voor de Rozenburger, ook al is dát stukje brug, weg of pont niet expliciet haar beleidsterrein.

Het veer tussen Maassluis en Rozenburg blijft een zorgenkindje. Zowel het veer zelf als de aanlanding en de veerstoep vragen om investeringen om de bereikbaarheid van Rozenburg op peil te houden.

Met Maassluis wordt een lobby gevoerd voor het ontsluiten van het metrostation Maassluis aan de zuidkant.

Een belangrijk onderdeel van de veiligheid in Rozenburg is gelinkt aan de omliggende industrie. Toch ligt de grootste zorg over de veiligheid in het dorp. Bewoners ervaren toenemende onveiligheid. De politiepost is omgezet van opkomstlocatie naar steunpunt, waardoor agenten de diensten niet meer op het dorp starten en afsluiten. Dit is slecht voor het veiligheidsgevoel. Het is de wens om de veiligheidscijfers niet te relateren aan Rotterdam, maar aan de direct omliggende plaatsen.

De Landtong en de Groene Gordel zijn als natuur- en recreatiegebied onmisbaar voor de Rozenburgers. Leg in het bestemmingsplan vast dat de Landtong groen blijft. In de Noordzijde van de Groene Gordel biedt het versterken van recreatieve en natuurlijke waarden een belangrijke kans. In de Groene Gordel is nu al een aantal verenigingen gevestigd zoals de voetbal-vereniging, de scouting en de kinderboerderij.
Er zijn plannen om een aantal sportverenigingen te verplaatsen. Realiseer een sportcluster aan de Oostkant.

Rozenburg moet de sfeer en het saamhorigheidsgevoel behouden en versterken. Veel verenigingen worden gerund door vrijwilligers die al lang in het dorp wonen en ouder worden. Het is belangrijk om de jeugd en nieuwkomers bij de gemeenschap te betrekken.
Een middelbare school in voor Rozenburg een must.
De basisscholen zijn op zoek naar betere huisvesting.
In het geval van De Phoenix is ook de verkeersveiligheid een belangrijk punt.

De gemeente heeft het pand van de Bibliotheek opgekocht. Daarin wordt ruimte gemaakt voor het verenigingsleven.

Daarnaast is in Rozenburg een Jongerenhub geopend waarin activiteiten voor de jeugd worden georganiseerd. De roep om het versterken van de banden tussen jong en oud en nieuwe en oude bewoners blijft stevig hoorbaar.

Een grote zorg zijn de huurkosten van de faciliteiten van De Rozenburcht, de lokale sporthal en zwembad. De Rotterdamse prijssystematiek is voor de sportverenigingen in Rozenburg eigenlijk niet haalbaar. Zorg voor betaalbare sportfaciliteiten voor verenigingen door de huren voor sporthal en het zwembad laag te houden.

Ondernemers tonen zich betrokken bij het dorp en willen investeren, zelfs in moeilijke tijden. Daarom moeten de voorwaarden voor ondernemers goed zijn. De precariobelasting moet omlaag.

De doorsteek van de boulevard naar het centrum, 'de verblijfstrap', maakt het Rozenburgse centrum aantrekkelijk en makkelijk bereikbaar voor de bezoeker. Om nog meer toeristen en bezoekers te trekken kan gedacht worden aan een camperplaats of betere bebording en routes door het dorp.

Ook belangrijk voor de leefbaarheid van het dorps-centrum is een betere ontsluiting van industrieterrein Pothof.

Bijlage 1. Alle maatregelen

Algemeen

- Maak in elk gemeentelijk beleidsplan een aparte alinea voor de Kleine Kernen waarin wordt besproken of afwijkend beleid nodig is.
- Draag zorg voor onafhankelijke ondersteuning om de kernen te helpen met het formuleren van en lobbyen voor hun belangen in NOVEX.
- Zorg voor een cijfermatige vergelijking van de Kleine Kernen met omliggende gemeenten op het vlak van openbare ruimte, leefbaarheid en veiligheid.
- Wijs ook in de volgende bestuursperiode een wethouder Kleine Kernen aan.

Heijplaat

- Stuur op een degelijk voorzieningsniveau. Kijk hierbij naar kwetsbaarheid in plaats van inwonersaantallen.
- Zorg voor waterbergende en/of -afvoerende maatregelen in de gehele wijk en combineer dit met een aantrekkelijke buitenruimte met 'natuurlijk spelen', sport en spel.
- Zoek en ontwikkel kleinschalige woningbouwlocaties.
- Verduurzaam bestaande woningen.
- Ga woonoverlast door overbewoning tegen.
- Ontwikkel de locatie Seamen Centre.
- Voeg kwaliteit en groen toe tussen de havenbedrijven en de plekken waar mensen wonen.
- Ontwikkel de Zuidpunt tot een aantrekkelijke, goed te gebruiken buitenruimte voor alle Heijplaters.
- Vergroen de kades.
- Verbeter het groen aan de Rondolaan.
- Knap de locatie op bij de Courzandseweg en de Heysekade, maak het watergebied tot aan de brug toegankelijk voor recreatie.
- Ontwikkel een multifunctionele medische zorglocatie met een brede programmering.
- Maak een plan om de bereikbaarheid te verbeteren naar en vanuit het dorp tijdens spitsuren.
- Voorkom in goed maar resultaatgericht overleg met het Havenbedrijf overlast van vrachtwagens bij de ingangsweg van het dorp.
- Maak weer een goede openbaarvervoersvoorziening over water met verbinding naar het centrum van de stad.
- Investeer samen met lokale partijen in meer mogelijkheden voor de jeugd en jongeren.
- Verhuis het bedrijf dat de vliegenoverlast veroorzaakt naar een locatie ver weg van Heijplaat.
- Investeer in walstroom en zorg dat schepen niet uitstoten vlakbij woonwijken.
- Zorg voor meer inzet, aanwezigheid, en zichtbaarheid van politie en stadstoezicht.

Hoek van Holland

- Bedenk creatieve oplossingen en woonvormen voor bestaande woningen/appartementencomplexen en geef hiervoor toestemming.
- Zet maximaal in op stikstofruimte voor de doorstart van woningbouw.
- Trek als stad en dorp samen op in de lobby bij hogere overheden voor een oplossing van de stikstofproblematiek in Hoek van Holland.
- Ontwikkel een gebiedsvisie voor Hoek van Holland waarin in samenspraak met inwoners en partners wordt gekeken hoe het dorp zich verder kan ontwikkelen.
- Blijf inzetten op het stimuleren van duurzame banden tussen nieuwe en oude bewoners door ontmoeting en samenwerking. Doe dit in samenwerking met de gemeente, woningbouwvereniging, welzijnsaanbieder en andere stakeholders in de wijk.
- Behoud de Blauwe vlag en de quality coast certificatie, kwaliteitskeurmerken voor een veilig en schoon strand.
- Zorg op drukkere stranddagen voor personeel in de Strandhub. Stel een strandcoördinator aan die doorzettingsmacht heeft binnen de diverse clusters.
- Onderzoek in samenwerking met zorgaanbieders welke hiaten er in de Hoekse zorg zijn ontstaan en kijk hoe deze kunnen worden opgelost. Maak daar één duidelijke ambtelijke ingang voor.
- Zorg dat de nieuwe Hoekstee faciliteiten biedt voor jong & oud en een betaalbare locatie is voor het verenigingsleven.
- Ontwikkel het Voorduin tot een belevingsplek voor natuur, erfgoed en cultuur.
- Onderzoek aan welk type slaapplaatsen Hoek van Holland behoefte heeft en stimuleer de ontwikkeling daarvan.

- Ontwikkel een 'landmark', zodat bezoekers weten dat ze in De Hoek zijn en het voor grote (cruise) schepen duidelijk is dat zij Hoek van Holland, Rotterdam en Nederland invaren.
- Ontwikkel meer camperplaatsen met de daarbij horende faciliteiten.
- Zorg voor bezichtigingsmogelijkheden van het militair erfgoed en promoot dit.
- Maak meer wandel- en fietsmogelijkheden in de Zuidwesthoek en onderzoek de optie van een getijdenpark.
- Onderzoek de mogelijkheden en lobby voor een metrostation ter hoogte van de Maeslantkering.
- Behoud het Hoekse Veer.
- Ontwikkel met partners in de buurt een programmering voor het dorpscentrum.
- Stimuleer de ontwikkeling rondom iCOON en toegangspoort Hollandse Duinen.

Pernis

- Omarm het initiatief van de groep 'Groene Woud' in het Pernisserpark en bouw dit verder uit. Zorg voor een korte- en langetermijnaanpak om het van de grond te krijgen.
- Creëer een op sociale samenhang gebaseerde woonzorgzone en maak daarbij gebruik van moderne digitale middelen.
- Investeer in gedifferentieerde woningbouw en in betaalbare woningen voor jongeren/starters.
- Realiseer woningbouw op de locatie Madroel.
- Realiseer woningbouw op de locatie Waterschip.
- Investeer in de verduurzaming van de bestaande voorraad woningen.
- Investeer in de verenigingen zodat zij hun sociale rol kunnen blijven vervullen; zorg voor lagere huur en vaste lasten.
- Ga splitsen van woningen en verkamering tegen.
- Pak met de Pernissers en lokale partijen de groene gordel van zoveel mogelijk kanten aan om het gebruik te verbeteren.
- Vergroen het Arie den Arendplein.
- Neem maatregelen tegen de horizonvervuiling.
- Investeer in de luchtkwaliteit, met maatregelen op de A4 en lokaal op het dorp.
- Realiseer Oost-West vervoer over water.
- Investeer in de doorstroming van verkeer rond Pernis tijdens de spits.
- Verbeter de luchtkwaliteit. Realiseer twee projecten.
- Realiseer een nieuw Metroplein, inclusief meer parkeerplaatsen.
- Behoud buslijn 69.

Rozenburg

- Ontwikkel het Schansgebied en De Rozet.
- Ontwikkel tijdelijke woningbouw.
- Start met plannen van woningbouw aan de boulevard (Noordrand).
- Behoud een sterke verbinding over het water.
- Ontwikkel de Veerstoep tot een aantrekkelijk gebied.
- Creëer een ontsluiting van de metro Maassluis aan de zuidkant.
- Bestendig de financiering van het OV via de Blankenburgverbinding.
- Zorg voor een cijfermatige vergelijking van de kernen met omliggende gemeenten op het vlak van openbare ruimte, leefbaarheid en veiligheid.
- Maak van de politiepost weer een opkomstlocatie.
- Realiseer een sportcluster aan de Oostkant waar ook plek is voor de tennisvereniging.
- Leg in het bestemmingsplan vast dat de Landtong groen blijft.
- Zorg voor betaalbare sportfaciliteiten voor verenigingen door de huren voor sporthal en het zwembad laag te houden.
- Financier de herinrichting en renovatie van het oude pand van de Bibliotheek.
- Zorg voor nieuwbouw van de basisscholen.
- Ontwikkel een veilige schoolstraat voor basisschool De Phoenix.
- Investeer in een levendig centrum.
- Ontsluit industrieterrein Pothof.
- Bouw vooral koop- en huurwoningen in het midden/hogere huursegment in lijn met omliggende gemeenten.

"De voorzitters hechten groot belang aan goede samenwerking tussen de kleine kernen en de gemeente om samen de toekomst zeker te stellen."

Colofon

Doorpakken in de Kleine Kernen

Kernteam Programma Kleine Kernen

Fotografie: Nico te Laak / Plaatwerk Fotografen, Jan van der Meijde, Joep Boute, Irene Hoekstra, David Rozing

juli 2025